

KYYHKYNYNEN

1v / 2000

Baabelin
torni

Ahneus

kätkemästä

Kristuksen

Intialaiset vapautuksen teologit ovat joskus käyttäneet länsimaalaisista teologeista käsitettä »arm-chair theologians», nojatuoliteologit. Nojatuolista voidaan pohtia hurskaasti jumalallisia kysymyksiä, mutta samalla istutaan kuitenkin mukavasti paikallaan, tekemättä mitään. Kirkon Ulkomaanavussa työskentelevä pastori Ossi Kuoppala ei ole tottunut istumaan paikoillaan. Sekä hänen voimansa että ristinsä on kyky elää ja toimia siinä ristiriidassa, jonka aiheuttaa oma voimattomuus ja maailman raakuus. Sisällä on rauhaton värinä, joka pakottaa liikkeelle. Värinän aiheuttaa Kristuksen hahmo.

Miksi synnistä voi puhua?

Synti on arka aihe, sillä moni suomalainen kantaa muistoa rippikoulusta, josta jäi mieleen vain synti ja helvetti. Aina silloin tällöin näkee julkisessa sanassa puhuttavankin, että kirkon pitäisi seurata aikaansa ja lopettaa tuomitseva puhe synnistä. Kuoppalan käsitys on päinvastainen. Ymmärrys synnistä kirkon sisällä ei ole enää yhtä mustavalkoinen värienteiden luettelo kuin mitä se joskus on ollut. Vaikenemista vaativien tulisi itsensä herätä maailmassa vallitsevaan todellisuuteen. »Jos tämä aika ei halua puhua synnistä, se on todella sokea ja kuuro! Silloin se ei näe, tai se ei halua nähdä, kuinka kokonaiset kansakunnat joutuvat kantamaan meidän syntiemme seuraukset. Kokonaiset kansakunnat antavat synnin hallita itseään, kun ne eivät lähde ajamaan asioita heikon ja vähäväkisen lähtökohdista. Jos nyt jo kotimaassakin tämän meidän kehityksemme takaajat, raakaa työtä tehneet suomalaiset vanhukset, jätetään makaamaan sänkyjen pohjalle il-

man, että kukaan älähtää, nukumme kyllä synnin unessa.»

»Ymmärrän synnin yhteyden katkeamisena toiseen ihmiseen. Ymmärrän sen merkitsevän tässä maailmassa erityisesti sitä, ettemme kuule emmekä näe orjuutetun kansan huokauksia. Kaanaan kielellä puhuen olemme ikään kuin Kristuksen silmävoiteen tarpeessa. Tarvitsemme sitä nähdäksemme kristillisyytemme, sen mihinkä meidät on kutsuttu. Usko Kristukseen merkitsee sitä, että me lähdemme ulos itsetämme, otamme toisten ristin ja toisten sairaudet kantaaksemme! Jos olemme lähellä kärsivää ihmistä, olemme kutsuttuja ottamaan osan kärsimyksistä itsellemme. Yritämme tehdä synnistä itsemme ja Jumalan välisen asian, mutta meidän tulisi nähdä, että ei Jumala meidän tekojamme tarvitse, niitä tarvitsevat toiset ihmiset!»

Antti Kylliäinen hylkäsi muutama vuosi sitten kirjassaan perisyntiä. Kuoppala ei kritisoi perisyntikäsitystä. Oppi perisyntistä kertoo meille ainakin sen, että synti ei ole vain tahra, joka voi-

daan pyyhkäistä pois; ja synnin ymmärtäminen tahrana johtaa taas helposti siihen, että syntiä ovat vain väärät teot. Ihminen on synnissä kiinni perustavammalla tavalla. »John Vikström kuvasi perisyntiä hyvin vertaamalla sitä jousiammuntaan. Vaikka me kuinka tähtäämme, emme osu maaliin, ammuimmepa sitten kuinka läheltä tahansa.» Ihminen ei yksin pysty siihen osaan, mihinkä hänet on kutsuttu. Se ei kuitenkaan todellakaan johda siihen, ettei ihmisen tarvitse yrittääkään. »Perisynti vie meitä välttämättä Kristuksen luo. Kristinuskon ydin on se, että olemme Kristuksen lähellä. Kun olemme Kristuksen lähellä, näemme, mikä on kristinuskon anti tälle maailmalle. Tämä auttaa toimimaan oikeudenmukaisemmin.»

Jeesus antaa levottomuuden

»Kristinuskossa kaikista suurin haaste on se vapaus, jonka Jumala on meille antanut. Se antaa mahdollisuuden olla toivomatta, uskomatta ja

rakastamatta. Tämän vapauden kirous on se, ettemme ymmärrä kristinuskon tarjoamaa haastetta; luulemme, että kristinuskko on helppoa. Markku Envall on kiteyttänyt minulle tärkeän ajatuksen: »kristityn halu taivaaseen kieltää kaiken kristillisen etiikan». Kun itsekkyyksesi pesiytyy uskonelämäämme, ainoaksi merkittäväksi asiaksi jää oma pelastusmisemme. Silloin olemme eri tiellä kuin mitä Kristus tarjoaa. Se, ettemme puhu synnistä, on oire väärällä tiellä olemisesta. Oire on sekin, jos armosta puhumalla pyrimme peittämään oman muuttumattomuutemme.»

Kuoppala ei voi tuntea omakseen sellaista kristinuskkoa, joka loisi ihmiseen vain levollisuutta ja rauhaa. Sellaista kristinuskkoa ei olisi olemassakaan, jos uskaltaisimme katsoa Kristusta sellaisena kuin hän oli: »Kristinuskon tulee synnyttää meissä levottomuutta! Kaikista pahinta on ajatella, että uskon päämäärä on jo saavutettu, että on saavutettu lopullinen rauha. Silloin kaikki pyrkimykset loppuu ja liike loppuu. Mitä kovempi levoton värinä on ihmisen sisällä, sen parempi se on ihmiselle. Tämä aika tekee Jeesuksesta kiltin, mutta on turha yrittää tehdä Jeesuksesta kiiltokuvaa. Se on kauhistus! Emme halua nähdä niitä särmiä, jotka Jeesuksessa on. Kun hänet tuotiin auktoriteettien eteen, hän oli siinä verta valuvana, ruoskittuna. Jeesus oli vaarallinen mies.»

Syntiä Kristuksen nimissä

Haastattelusta sovittaessa Kuoppala mainitsee, että hän ymmärtää synnin ennen kaikkea sosiaalisena syntinä. Kun itsekkäät päämäärät hallitsevat koko ympäristöä, omantunnon äänet on helppo vaijuttaa. »Synnin valta on kaikista hirvittävin silloin, kun vaikkapa itsekkyyksesi ja ahneus tulevat hyväksytyksi ja ne tunkeutuvat arvoihin ja kaikkiin yhteiskunnallisiin rakenteisiin. Jo nyt synti on löytänyt tiensä niihin lakeihin, jotka antavat oikeuden käyttää itsekkäitä päämääriä toisten kustannuksella. Kun itsekkyyksesi on laillistettua, silloin häviävät yhteisen hyvän elementit kaikista pyrkimyksistä. Suomessakin voimme kysyä, että merkitseekö »laillisuus» nykyisessä käytännössä samaa kuin »oikeudenmukaisuus» siinä mielessä kuin Raamattu

tuo sen esille; ovatko kaikki tasa-arvoisia lain edessä. Minä näen tilanteemme niin, ettei köyhän enää kannata lähteä rikasta vastaan oikeuskamppailuun, koska köyhä häviää sen ja saa selkäänsä oikein kunnolla! Lakien pitäisi ottaa lähtökohdakseen heikot ja köyhät, että solidaarisuudella ja yhteishyvällä olisi edes mahdollisuus toteutua.»

Kuoppala tietää käyttävänsä kovia sanoja. Hän toteaa toisessa yhteydessä, että pohjoismaisessa yhteiskunnallissa on paljon hyvää, vaikka viimeisten kymmenen vuoden kehitys arvojen koventumisessa on ollut huolestuttavaa. Kuoppala ei kuitenkaan demonisoi kehitystä ja kaupankäyntiä sinänsä. »Kehitys ja hyvinvointi eivät varmasti ole Jumalan tahdon vastaisia. Hyvinvointiin tulee pyrkiä ja nimenomaan hyvinvointiin, joka koskee kaikkia. Ei voi olla oikein, että koko maailman rikkaudet ruokkivat pientä etuoikeutettujen joukkoa. Silloin, kun voitontavoittelusta ja taloudellisesta kasvusta tulee pääasia, ei hyvinvointiin pyrkiminen enää palvelekaan ihmistä, vaan päinvastoin. Ihmisestä tulee väline taloudellisen kasvun saavuttamiseksi. Jos tämän päivän uutisia katsotaan, niin kyllä se taloudellinen kasvu on kaikessa päämäärä! Se on päämäärä, jolle ihminen on alistettu.»

»Kristinuskokin yritetään valjastaa tämän synnin palvelukseen. Voiton tavoittelun arvot, itsekkyyksesi ja ahneus, yritetään saada mukaan kaikkeen teologiaan. Toiminnalle on haettava jonkinlainen oikeutus. Kaikki ideologiathan ovat yrittäneet käyttää Raamattua keppihevosenaan. Amerikassa on teologisia suuntauksia, jotka ovat kovan linjan uusliberalististen liikemiesten suosiossa. Ne tulkitsevat, että näillä liikemiehillä ja heidän yrityksillään on maailmassa messiaaninen tehtävä. Jesajan kirjan luvusta 53 luetaan: »Hän oli ylenkatsottu ja ihmisten hylkäämä». Tämä käännetään symbolisesti kuvaamaan heitä itseään: Vaikka he juuri ovat maailman pelastajia, he ovat maailman hylkäämiä ja lyömiä, koska heidän tehtävänsä ei ymmärretä — päinvastoin, kansalaisjärjestöt nousevat heitä vastaan.»

Äärimmäisillään tämä merkitsee sitä, että ihmiset todella uskovat heidän

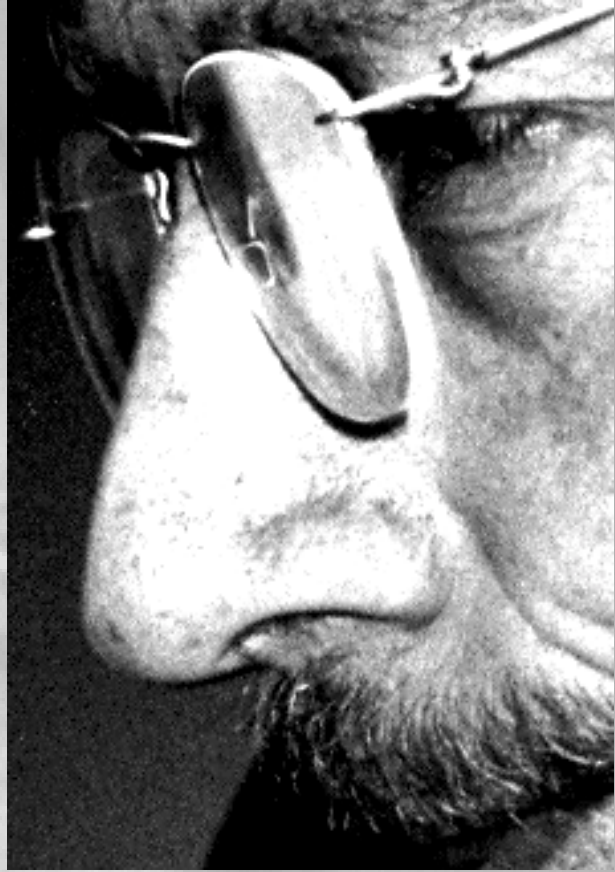
itsekkäillä päämäärillään olevan Jumalan siunauksen. »A-studio näytti hiljattain, kuinka Wall Streetillä pörssiopelurit kokoontuivat omaan kirkkoonsa yhteen rukoilemaan osakekurssien nousun puolesta. Kansainvälisen valuuttarahaston johtaja kävi pitämässä latinalaisessa Amerikassa raamattutunteja, jossa hän samaisti uusliberalistisen talousjärjestelmän ja Jumalan valtakunnan: Ei ole Jumalan valtakuntaa ilman uusliberalistista talousajattelua ja päinvastoin. Tämä on sokeutta. Yltäkylläisyydessä elävä ajattelee helposti, että köyhien tulisi muuttua — kaikki olisi hyvin, jos he olisivat samanlaisia kuin me. Ainut vaihtoehto on kuitenkin se, että muutos tapahtuu toisinpäin. Meidän täytyy muuttua, jotta toiselle jää muutakin kuin ne murut, jotka putoilevat pöydältämme. Augustinus kertoo osuvasti, kuinka tuo luopuminen on vaikeaa: omaisuudesta tulee egon jatke ja siitä luopuminen tuntuu siltä kuin leikkaisi ruumiinjäsenen pois. Se on silti ainoa mahdollisuus.»

Kuoppala on vihainen, kun hän puhuu kristinuskon käyttämisestä itsekkäiden päämäärien ajamiseen. Hän säästyi yhdeltä tunnekuohulta lähdettyään työmatkalle Intiaan haastattelua seuranneena päivänä. Samalla viikolla Helsingin Sanomien viikkoliitteessä Peter Fryckman kertoo vilpittömän oloisena, miten liikemiehet joutuvat jatkuvasti ihmettelemään verottajan jumalattontaa toimimista. Verottaja himoaa yhdeksännen käskyn vastaisesti toisen omaa, ja vie sen, mikä liikemiehille kuuluu. Ehkä Fryckmanilla on katkeruudelleen perusteita, sanotaanhan hänen olevan kymmenien miljoonien veroveljoissa. Mutta jos tämä on yleisemmin totta Suomessa, meidänkään yhteiskuntamme ei ole vilpittömä. Harva pitää verottajasta, mutta verotusta täytyy silti pitää täysin oikeutettuna, oikeana Jumalan lahjana; sehän pyrkii yhteiseen hyvään ja hyvinvoinnin tasoittamiseen.

Tulevaisuus, toivo ja sen puute

Muistan elävästi ensimmäisen keran, kun puhuin Kuoppalan kanssa. Hän kertoi slummeissa kasvaneesta tyttölapsesta, joka oli päässyt ensimmäisenä perheestään kouluun avustus-

Markku Envall on kiteyttänyt minulle tärkeän ajatuksen: "kristityn halu taivaaseen kieltää kaiken kristillisen etiikan". Kun itsekkyyksi pesiyytys uskonelämäämme, ainoaksi merkittäväksi asiaksi jää oma pelastumisemme. Silloin olemme eri tiellä kuin mitä Kristus tarjoaa.

projektin seurauksena. Noin seitsenvuotias tyttölapsi ei ollut aivan varma, mitä tämä hänelle merkisi, mutta oli koulun käytävillä nähnyt suomalaisen pastorin, lähestynyt häntä takaapäin ja nykäissyt hihasta. Arasti tyttö kysyi pastorilta, olisiko tytön mahdollista saada isona oma perhe ja oma koti — nyt kun hän oli päässyt kouluun. Ensimmäistä kertaa elämässään tyttö uskalsi unelmoida. Kuoppala kertoi myös niistä lapsista, jotka joka päivä pysäyttivät työmatkalla hänen autonsa solmuisilla, tien yli vedetyillä naruillaan — pyytäen leipäpalaa. Nähty todellisuus on jättänyt jälkensä Kuoppalan sisimpään.

»Jos me jotain voimme varmasti sanoa Jumalan tahdosta, niin kyllä Jumala varmasti tahtoo, että jokainen lapsi saisi leikkiä ja heillä olisi mahdollisuus lapsuuden iloihin! Jos tämä ilo viedään, niin silloin on toivo mennyttä. Lapsi kantaa tuskansa tulevaisuuteen. On lopun alun merkkejä, että yhdeksäntoistatuhatta lasta kuolee joka päivä nälkään — eikä kukaan huuda eikä valita! Ihmisellä olisi kaikki valmiudet puuttua tilanteeseen, mutta solidaarisuutta ja tahtoa ei löydy.»

»Olen varma, että tulevat sukupolvet syyttävät tästä meitä. Aivan samalla

tavalla, kuin nyt ihmetellään, kuinka moni saksalainen tai suomalainen tiesi, mitä todella tapahtui natsi-Saksassa, ihmettelevät tulevat sukupolvet, kuinka moni tiesi, mitä nyt tapahtuu maailmassa. Ja miksi kukaan ei tehnyt mitään.»

Kuoppala on todennäköisesti oikeassa. Jo nyt rippikoululaiset ovat hämmentyneenä sanoneet, ettei voi olla totta, että esimerkiksi timanttien halpa hinta vaatii monta sisällissotaa Afrikassa länsimaalaisten sponsorioimana. Se ei voi olla totta sen takia, että siitä ei puhuta. Vaikenemisen syy ei ole Kuoppalan mukaan se, ettei asioista tiedettäisi. Onhan vast'ikään tästäkin aiheesta näytetty dokumentti »itke Freetown». Tietoa on jonkun verran, mutta sitäkin ei aktiivisesti etsitä.

»Oma käsitykseni on, että asioista ollaan hiljaa, jotta markkinavoimilla olisi rauha toimia. Se oli ainakin tilanne 90-luvun Suomessa: pääkaupunkiseudun diakoniatyöntekijöitä pyydettiin olemaan hiljaa näkemästään hädästä, jotta muutenkin vaikeuksissa olleet yritykset eivät kokisi lisävaikeuksia. Syytä on myös kuluttajissa. Voimme kysyä itseltämme, haluammeko me todella saada sellaista tietoa, mitä iltapäivälehdet tarjoavat; haluammeko tietää vain parhaat laihdu-

tusniksit ja julkisuuden henkilöiden ihmissuhdekriisit. Jotta toivoa syntyisi, meidän tulisi vaatia tietoa, joka oikeasti vaikuttaa ihmiskunnan yhteiseen tulevaisuuteen.»

»Asioiden on pakko muuttua pian. Ei ole muuta mahdollisuutta. Kyllähän se muutos vaatii hullua toivoa, luottamusta siihen, että selittämättömällä tavalla Jumalan armo muuttaa meitä ja tätä maailmaa. Kristillisen toivon ydintä on ajatus siitä, että elämä jatkuu. Pyhä Henki on se voima, joka siirtää elämää eteenpäin. Meidän tulee huolehtia siitä, että tuleville sukupolville on annettavaa muutakin kuin kaluttu luvu. Jos puhumme toivosta, joka kantaa elämää vielä eteenpäin, sen täytyy olla sellaista, joka johtaa kiinni todellisuuteen. Vain sitä kautta, että toivo saa huomaamaan synnin synniksi ja toimimaan sitä vastaan, on meidän jälkeemmekin vielä tulevaisuus. Meiltä vaaditaan paljon, mutta jos kirkko on uskollinen sille sanomalle, mikä sille on annettu, toivoa on aina. Jos emme onnistu, suurin kompastuskivi kirkolle ja kristinuskolle on ollut se Kristuksen hahmo, jolle emme ole olleet uskollisia.»

Teksti ja kuvat: Riku Bucht
Kuvien käsittely: Juhani Huttunen

Sisällys:

Ahneus kätkee meiltä Kristuksen.

Ossi Kuoppalan haastattelu.....2
Riku Bucht

Uskonnot ja maailmanrauha

-näkökulmana Jerusalemi.....8
Timo Vasko

Syylisyys, vastuullisuus ja omatunto.

Raimo Harjulan haastattelu.....10
Minna Ruuttunen

Lectio Continua: Gradu Panskusta.....12

Lotta Kujanpää haastattelu ekumeniikan pääaineopiskelija
Johanna Koivistoa

Erään syntisen anatomia.....13

Sami Kivelä

Tarinoita kidutuksesta.....14

Henrietta Grönlund

Suomalaisten uskonnollisuus seminaarilaisten

kiinnostuksen kohteena.....16
Katja-Maria Halonen

Riippuvuus ja rangaistus.....17

Susanna Lappalainen

Syylisyys.....18

Eino Liimatta

Minä, maailma ja Jumalan suunnitelma.....19

Liisa Haulos

Hengenviljely.....20

Puheenjohtajalta.....21

Keitä me olemme?.....22

Juhani Huttunen

Heretix.....24

Atte Airaksinen

Aitovieriltä

Sama ilmiö joka kerta. Olet vaikkapa ystäväsi

syntäreillä ja hän kertoo muille sinun opiskelevan

teologiaa. Pian joku kysyy tuleeko sinusta pappi ja

kertoo seuraavassa lauseessa vastustavansa

kirkkoinstituutiota. Usein keskustelu kääntyy

mielenkiintoiseksi. Näin kävi nytkin.

Väittelynhaluinen nuori mies kertoi kannattavansa

taolaista ajattelua. Hänen mielestään kirkko on liian

lepsy ja hymistelevä. Usein ne tietävät parhaiten jotka

käyvät harvoin kirkossa. Ihmiskuvakysymykseen kuului

vastaus: Ihmiset ovat tyhmiä.

Mutta niin inhimillisiä, minun mielestäni. Kuka täällä

on tarpeeksi viisas noin sanoakseen.

Ja armo, mihin sinä sitä tarvitset, hän kysyi.

Mieleeni tuli sellainen hetki, jolloin on käyttäytynyt

niin että on vaikea sietää.

-Siihen että jaksan olla itseni kanssa, vastasin.

Koko olemassaolooni.

Susanna Lappalainen

KYYHKYNEN Teologian Ylioppilaiden Tiedekuntayhdistyksen äänenkannattaja jo vuodesta 1853.

Vastaava päätoimittaja:

Juhani Huttunen

Päätoimittaja:

Riku Bucht

Toimittajat:

Katja-Maria Halonen

Liisa Haulos

Sami Kivelä

Lotta Kujanpää

Susanna Lappalainen

Eino Liimatta

Minna Ruuttunen

Valokuvaaja:

Martti Lammi

Kannen kuva:

Juhani Huttunen

Muut kuvat:

Siiri Karoston tallenne-arkisto

Piirroksat:

Satu Syynimäe

Susanna Lappalainen

Ilmoitusten hinnat:

1/1 2000 mk

1/2 1000 mk

1/4 500 mk

1/8 300 mk

Toimituksen osoite:

TYT / Kyyhkynen

Aleksanterinkatu 7

PL 33

00014 Helsingin yliopisto

Vuosikerta 50 mk

(kestotilaus)

Maksa tilille

MERITA 100930-216492,

viitteellä 5005 ja ilmoita osoit-

teesi toimitukseen osoitteen-

muutokortilla selvästi teksta-

ten.

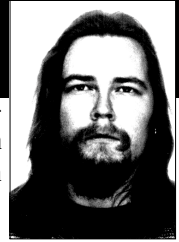
Paino:

Suupohjan kirjapaino, Kristii-

nankaupunki

Järki ja perkele

On vain kaksi vaihtoehtoa: järki tai mielivalta. Järki pitää koossa, antaa muodon. Ymmärryksestä kumpuaa mielekkyys. Ilman mieltä katoaa merkitys, tarkoitus ja päämäärä. Mielettömyys on kadotusta. Kun jokin asia tulee ymmärrettäväksi, se saa järjen ja merkityksen.

Kristillisessä teologiassa jo ensimmäisellä ja toisella vuosisadalla ajateltiin, että Kristus on Sana, Logos. Se on puhdasta järkeä. Logos antaa kaaokselle muodon, tarkoituksettomalle merkityksen, mielettömälle mielen. Siten eräässä mielessä armo ja järki kuuluvat yhteen.

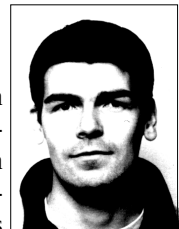
Mielivalta hajottaa. Se on sortamista, eriarvoiseksi tekemistä, erilleen heittämistä. Perkeleen merkitys Uudessa testamentissa on nimenomana hajottaja. Meidän aikanamme hajottajaksi voi kutsua kaikkia niitä rakenteita, jotka tekevät ihmisistä eri arvoisia; rikkaita ja köyhiä, kylläisiä ja nälkäisiä, tärkeitä ja tarpeettomia, hyviä ja huonoja, hyväksytyjä ja hylättyjä.

Kapitalismi on keskeisesti systeemi, joka hajottaa. Se heittää ihmiset erilleen. Toiset loputtomaan rikkauteen kustannuksena miljardit köyhät. Vapaassa, hallitsemattomassa markkinataloudessa ei päde mikään logiikka. Siinä pätee vain mielivalta, järjettömyys, vertauskuvallisesti sanottuna: perkele. Kirkko ei voi vaieta synnistä ja perkeleestä. Kirkko on väärällä perustalla, jos se ei näe väärämielisiä rakenteita: kapitalismi on Baabelin torni, jonka sortumisen voi ennustaa. Äärimmäisesti mielivaltainen kumoo lopulta itse itsensä. Vielä koittaa päivä, kun raunioiden varjoista astuvat valoon miljoonat sorretut ja häpäistyt, ja marttyyrien veri tulee meidän ja meidän lastemme ylle.

Juhani Huttunen

Synti ja kolminaisuus

Kolmiyhteinen Jumala kertoo meille siitä, kuinka Jumalan keskeinen lahja ihmiselle on yhteys. Jeesuksen Kristuksen tulo ihmiseksi, ristinkuolema, ylösnousemus ja syntien anteeksiantaminen tähtäävät samaan asiaan: yhteyden syntymiseen ihmisen ja Jumalan välille Pyhässä Hennessä. Tuo yhteys on samalla onnellinen vaihtokauppa: itsekkeisyys nujertuu ja Jumalan rakkaus synnyttää kauttamme yhteyden lähimmäiseen.

Synti on yhteyden särkymistä. Sitä ei siis ole sidottu vain yksilöiden elämään. Fuusioituminen on ajan trendi, ja synti osaa myös sen tien. Synti on ujuttautunut osaksi yhteisöjen ja yhteiskunnan elämää niin, että ahneus ja itsekkyydet ovat tulleet sosiaalisesti hyväksytyiksi. Se aiheuttaa kuolemaa. Synti tuhoaa elämää ja sen paljastamisen pitäisi olla kaikkien etu. Se, että kirkon syntisaarnalta on monien silmissä mennyt uskottavuus, johtaa kirkon huomaamaan synnin myös itsessään. Puhe synnistä on turhaan liittynyt kirkon valtapyrkimysten pönkittämiseen ja ihmisten alistamiseen. Puhe on keskittynyt yksittäisiin tekoihin, niin, että synti on ymmärretty vain yksilön omana asiana — ja näin ei ole, sillä ennen kaikkea synti määrää suhdettamme toiseen.

Saksalaisteologi Hans Schwartz kävi pitämässä luennon maailmanneetoksesta tienä maailmanrauhaan. Hän ei luottanut julkilausumiin. Hänen mukaansa rauha syntyy alhaaltapäin, yksittäisten ihmisten kyvystä elää yhteydessä toisen kanssa. Schwartz toivoi, että kristinuskokin sitoutuisi projektiin seurakuntatasolta lähtien. Se ei tarkoita, että kristinuskon tehtävä muuttuisi. Kolmiyhteinen Jumala kertoi meille siitä, että yhteys syntyy vain Kristuksen kautta. Parempi huomina vaatii saarnaa Kristuksesta.

Riku Bucht

Uskonnot ja maailmanrauha — näkökulmana

JERUSALEM

Synti on yhteyden särkymistä. Uskontodialogia tarvitaan siellä, missä yhteys särkyy Jumalan nimissä.

Keskeisen ongelmakohdan rauhan-suunnitelmille Lähi-idässä muodostaa kysymys Jerusalemin kaupungin asemasta. Kun siihen on etsitty ensisijaisesti poliittista ratkaisua, on uskonnollista argumentointia konfliktin ratkaisemiseksi kuitenkin esitetty ja tarkasteltu varsin vähän. Uskonnollisella argumentoinnilla on kuitenkin tunnetusti erittäin suuri painoarvo Lähi-idässä kolmen monoteistisen uskonnon so. juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin keskuudessa. Uskonnollinen ajattelu läpäisee vahvasti koko elämää ja ohjaa mielipiteen muodostusta kaikissa yhteyksissä.

Jerusalemia koskevan ongelman ratkaisuksi on esitetty monenlaisia suunnitelmia ja utopioita. Näistä, ainoastaan yhtenä esimerkkinä, otan esille Saksassa syntyneen ja vuodesta 1935 Jerusalemissa asuneen reformisuunnan juutalaisen kirjailija ja uskonnonfilosofi Schalom Ben-Chorinin (1913-1999) ajatuksia ongelman ratkaisemiseksi — siitäkin huolimatta, että hänen näkökulmansa on esim. kristillisen eskatologian kannalta ongelmallinen. Hänen ilmoitusteologiaansa käsittelevästä tutkimuksestani (STKSJ 216. Helsinki 1999) selviää yksityiskohtaisemmin, miten Jerusalemin kaupunki olisi ymmärrettävissä nimenomaan uskontojen yhteisenä pääkaupunkina.

Ben-Chorinin odotukset tulevasta Jumalan valtakunnasta ja Jerusalemissa tämän valtakunnan pääkaupunkina ovat painotetusti immanenttisiä. Hän puhuu Jumalassa yhdistyneiden kansakuntien valtakunnasta, jonka Jumala viime kädessä toteuttaa; kaikki rauhan- ja tahtoiset ihmiset ovat kuitenkin kutsutut sitä valmistelemaan. Näin hän tulee luonnehtineeksi immanenttisen ja teopoliittisen vision, jossa Jumalan käsitetään saavan aikaan myös Jerusalemia koskevan »valtiollisen» järjestyksen.

Tässä yhteydessä on huomattava, että messianismilla on edelleen paikkansa nykyisissä juutalaisissa suuntauksissa, vaikka messiaanisuus käsitetään niissä hyvinkin eri tavoin ja ryhmien sisällä aiheesta esiintyy vielä monenlaisia mielipiteitä. Yleistäen todettuna ortodoksisjuutalaisuudessa odotetaan henkilömessiasta, joka on Daavidin dynastian myöhempi jälkeläinen. Sekä reformijuutalaisuudessa että konservatiivisessa juutalaisuudessa messias käsitetään symboliseksi hahmoksi. Näissä kahdessa painotuksen saa Jumalan valtakunta, joka käsitetään historian päämääräksi. Esimerkiksi sionismissa ja sosialismissa messianismi ilmenee messias-odotuksen maallistumisena poliittiseksi liikkeeksi. Niitä voi pitää Jumalan valtakunnan odotuksen moderneina

muotoina — muuntuneina poliittisiksi ideologioiksi.

Juutalainen tulevan Jumalan valtakunnan odotus on käynyt läpi pitkän kehityksen profeettojen julistuksesta nykyiseen muotoon asti. Ben-Chorin puolestaan painottaa, että Israelin valtio ei ole identtinen Jumalan messiaanisen valtakunnan kanssa. Vaikka Israelin valtioon liittyy »pelastushistoriallinen komponentti», kansan valinta ja messianismi eivät ole identtisiä. Hän pitää jokaista yritystä identifioida nykyinen Israelin valtio messiaaniseen valtakuntaan juutalaisittain »harhaoppina». Itse hän jo vuonna 1939 esitti käsityksenään, että kuitenkin nimenomaan »Palestiinan maa» on juutalaiselle messianismille, ja siihen erottamattomasti sidoksissa olevalle eskatologialle, »tulevan maailman» so. Jumalan valtakunnan primaari alue. Näin hän samalla teologiassaan paikallisti Jumalan valtakunnan. Tällä alueella sijaitsee myös Jerusalem, kaikille vielä nyt keskenään sotiville kansoille tuleva, yhteinen, Jumalan valtakunnan pääkaupunki.

Profeettallisia jakeita, esim. Jesaja 19, 23-24 Ben-Chorin pitää Jumalan toimintaan perustuvana teopoliittisena rauhanvisiona: »Sinä päivänä avautuu valtatie Egyptistä Assyriaan... ja egyptiläiset ja assyrialaiset palvelevat yhdes-

Maria Hekkinen

sä Herraa... Israel kohoaa kolmanneksi Egyptin ja Assyrian rinnalle ja on siunauksena keskellä kaikkea maata.» Tällöin Jumala saa aikaan tulevan rauhahan valtakunnan maan päälle, ja samalla kaikki ihmiset on kutsuttuja kaikin voimin panemaan käyntiin tätä rauhantytötä. Ben-Chorin käsittää, että myös Jeesus Nasaretilainen ajatteli nimenomaan messiaanista tulevan Jumalan valtakunnan harmoniaa, kun hän opetti oppilailleen Isä meidän -rukoukseen sisältyvän pyynnön »Tulkoon sinun valtakuntasi».

Edelleen juutalaiset, kristityt ja muslimit kohtaavat toisensa historiallisista syistä juuri Jerusalemissa. Länsimuuri ei ole vain Israelin valtion vaan myös koko maailman juutalaisuuden näkyvä keskus. Kristinuskolle Jerusalem on toiminut Jeesuksen toiminnan, kärsimyksen, ylösnousemisen ja taivaaseen astumisen näköalapaikkana. Islamille Jerusalemissa on pelastushistoriallinen merkitys, sillä Koraanin 17. eli »Yöllisen matkan suuran» mukaan Muhammad teki matkan Mekasta Jerusalemiin ja sieltä Muhammad myös kohotettiin taivaaseen. Muslimeille Jerusalem on Mekan ja Medinan jälkeen kolmanneksi pyhin kaupunki. Juutalaiset ja kristityt voivat lisäksi puhua Jerusalemissa kaksikulotteisena kaupunkina: sekä »taivaallisena

Jerusalemina» että »maanpäällisenä Jerusalemina». »Mistään muusta kaupungista ei voi tehdä tätä eroa». Kun näiden kolmen monoteistisen uskonnon kannattajat elävät keskenään »inhimillisesti, veljellisesti ja rakkaudellisesti», vastaa sitten Ben-Chorin mielestä Jumala tulee »taivaallisesta Jerusalemissa maaliseen Jerusalemiin».

Suurena vaikeutena yhteiselämälle muslimien kanssa hän kuitenkin pitää islamiin kuuluvaa käsitystä, jonka mukaan islamilaisten pyhäkköjen ei voida ajatella sijaitsevan »epäuskoisten alueella». Tässä hänen mielestään olisi perimmäinen syy Jerusalemiin tai ainakin Itä-Jerusalemiin koskevaan konfliktiin Israelin ja arabivaltioiden välillä.

Hän ehdottaa, ollen samalla tietoinen ehdotuksensa toteutumisen uskonnollisista ja poliittisista vaikeuksista, että nykyinen kolmen monoteistisen maailmanuskonnon pyhien paikkojen alue Jerusalemin vanhassa kaupungissa pitäisi eksteritorialisoida, vapauttaa nykyisestä hallinnosta, ja alistaa avaraan ekumeeniseen ja uskontojen väliseen yhteishallintoon. Näin saatisiin aikaan »tunnustustenvälisen pyhyyden enklavi», valtion pääalueesta erillään oleva ja ainoastaan uskontojen harjoittamiseen tarkoitettu pieni erityisalue. Samalla rauhansuunnitelman ja rauhan-

tilan yhteiseksi nimittäjäksi ja takaajaksi nousisi kaikkien osapuolten ylimmäksi auktoriteetiksi tunnustama Jumala.

Tämä ainoastaan yksi esimerkki monista Jerusalemin kaupungin aseman järjestämiseen tähtäävistä visioista on kaikille osapuolille kieltämättä vähintäänkin haastava. Mikäli sen toteuttaminen käytännössä edellyttäisi YK:n osallistumista, on Israelin vastustus sitä kohtaan jo ennakoitavissa. Konflikti Jerusalemin asemasta tulee todennäköisesti kestäämään pitkään.

Kirjoitukseni ilmestymisen aikaan olen matkalla Libanonissa, Syyriassa ja Jordaniassa perehtymässä islamin ja kristinuskon historiallisiin vaiheisiin ja luomassa yhteyksiä sekä muslimeihin että kristittyihin. Kehyksen matkalle antaa tiedeintituutteihin lukeutuva Suomen Lähi-idän instituutti, jolla on varsin laajat yhteydet Lähi-idän maiden yliopistoihin ja oppineisiin. Näinä päivinä jännitys Israelin ja Palestiinan välillä edelleen lisääntyy; yli 200 ihmistä on jo kuollut tähänastisissa yhteenotoissa. Tällä alueella rauhansuunnitelmille ja rauhantekijöille on tositaroituksella erityistä kysyntää.

Timo Vasko

Syällisyys, vastuullisuus ja omatunto — haastattelussa Raimo Harjula

Parasta mitä Helsingin rautatieaseman kiireisissä aamutunnelmissa voi tapahtua, on päästä aamukahville Raimo Harjulan kaltaisen henkilön kanssa. Teologian tohtori ja uskontotieteen dosentti Harjula puhuu rauhallisesti, eikä pidä liikaa meteliä itsestään. Heti aluksi hän kertoo tutkijan kiinnostuvan usein asioista, joilla on jotain tekemistä oman elämän kanssa. Luulen sen pätevän myös toimittajiin: keskustelimme syällisyydestä.

Syällisyys?

Kristinuskoa syytetään (ja kiitetään) mitä erilaisimmista asioista. »Ilman kristinuskoa emme tuntisi syällisyyttä kaikista maailman asioista», voi kuulla ihmisten sanovan katkeraan äänensävyyn. Onko kristinuskon syällisyysuskonto? utelen. Ja saan vastauksen: Uskontoa ja kulttuuria on mahdotonta erottaa toisistaan. Aiempi kulttuuritutkimus todellakin erotti toisistaan syällisyys- ja häpeäkulttuurit. Jälkimmäisiin luettiin erityisesti Kiinan ja Japanin kulttuurit, edellisiin taas länsimaiset, kristinuskon vaikutuspiirin alaiset kulttuurit. Häpeällä tarkoitettiin tunnetta, joka liittyy näköhavaintoon, kun taas syällisyys yhdistettiin kuuloaistiin, oman sisäisen äänemme kuunteluun, Harjula tarkentaa.

Nykytutkimuksen valossa tällaista jakoa ei kuitenkaan voi tehdä. Syällisyyttä ja häpeää ei voi erottaa toisistaan, kysymys on lähinnä näkökulmaeroista.

Esimerkiksi Kiinan kansanuskomuksissa syällisyys pukeutuu länsimaisittain hauskalta vaikuttavaan asuun. Kiinalaisen keittiön seinällä riippuu Keittiöjumalan kuva. Näköalapaikaltaan se seuraa

perheenjäsenten toimintaa joka hetki. Kerran vuodessa Keittiöjumala läh-

tee raporttoimaan Taivaalliselle hallitsijalle perheenjäsenten edesottamuksista. Tällöin järjestetään Keittiöjumalan tai-vaaseen lähettäminen: Matkaa varten jumalan kuva voidellaan hunajalla ja kastetaan viiniin. Tarkoituksena on saada jumala puhumaan Taivaalliselle hallitsijalle vain hyviä asioita, ja välttää näin mahdollinen pahoista teoista aiheutuva rangaistus. Pahoilla teoilla on aina näkijänsä, moraalinvartija, jonka edessä häpeää ja syällisyyttä koetaan.

Vaikka kristinuskon keskeisinä teemoina meillä pidetäänkin syällisyyttä ja Jumalan armoa, on lopulta mahdotonta erottaa mikä on kulttuurin ja mikä uskonnon tuomaa. »Syällisyys on yleisinhimillistä, sen symboliikka ja merkityksen korostaminen eri kulttuureissa vaihtelevat. Omassa kulttuurissamme syällisyys näyttää kuitenkin paisuneen liikaa», Harjula summaa.

Kenen edessä syällisyyttäni koen?

»Malli syällisyydestä elää kulttuurisella tasolla, muun muassa uskonnollisissa yhteisöissä, yksilön sisäistäessä tämän mallin voidaan puhua syällisyyden tunnosta», Harjula kertoo. Syällisyydentunto näyttää kuuluvan ihmisolemuksen. Se kenen edessä ihminen syäl-

lisyyttään kokee vaihtelee eri kulttuureissa ja eri aikoina.

Kenen edessä oman kulttuuri-
piirimme ihminen sitten kokee syällisyyttä? Toisena ääripäänä Harjula mainitsee protestanttis-pietistisen kristinuskon tulkinnan: omaa syällisyyttä tarkaillaan ja moni ihminen ajattelee olevansa syällinen Jumalan edessä jopa asioista, joilla ei ole enää mitään tekemistä oman pahuuden kanssa. »Näkökulman ikävin asia piilee vaarassa, ettei ihminen silloin pysty nauttimaan elämän iloisesta yllättävistä asioista, koska kokee, ettei ole niitä ansainnut.» Ihminen kokee syällisyyttä Jumalan edessä, mutta näkökulma on usein liian kapea-alainen ja vääristynyt. »Liian usein alkukertomuksista muistetaan vain syntien lankeemus, ja luominen unohdetaan», Harjula toteaa.

Toinen ääripää liittyy syällisyyteen taloudellisesta menestymättömyydestä. Tällöin ihminen on syällinen tämän päivän yhteiskunnallisten arvojen edessä. Nämä arvot pohjaavat kulttuurissamme työn merkitykseen ihmisen arvonn määrittäjänä. Vasta menestyminen tekee ihmisestä arvokkaan.

Molempiin ääripäihin liittyy ajatus täydellisyyden vaatimuksesta. »Moni ihminen kokee varmasti syällisyyttä siitä, ettei kelpaa Kauniisiin ja rohkeisiin.

Toisaalta ihmiset kilpailevat siitä kuka on Jumalan edessä raadollisin.» Täydellisyyden vaatimus johtaa vääränlaiseen syyllisydentuntoon. Harjula puhuikin mieluummin ihmisen vastuullisuudesta, jota terve syyllisyyden tunto varjelee ja tukee. »Eihän ihmisen tarvitse kokea syyllisyyttä sellaisista asioista, joista hän ei ole vastuussa.» Kirkossakin hänen mukaansa tulisi enemmän puhua ihmiselle annetusta vastuusta, kuin hänen syyllisyydestään. Meillä kirkon vaarana on ollut sitoa ihmiset syyllisyyden kehään ja pitää näkemystä ainoana mahdollisena kristinuskon tulkintana.

Kokemuksia Mustasta Afrikasta

Harjula on toiminut 1960- ja 70-luvuilla Tansanian luterilaisen kirkon palveluksessa kahdeksan vuotta. Lähetystyön ongelma on tunnetusti ollut siinä, kuinka erottaa evankeliumin länsimaiset kehykset ja itse evankeliumi toisistaan. Harjulan mukaan evankeliumin on sitä, että Jumala rakastaa koko ihmistä. Tätä lähetystyössäkin on pyritty korostamaan. »Tällöin evankeliumi on nähty koko ihmisen palvelemisena ja se on sisältänyt myös yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden vaatimuksen, joka on kulkenut syyllisyyden ja armon teemo-

jen rinnalla,» Harjula kertoo.

Yhä enemmän ja enemmän evankeliumi on saanut Mustassa Afrikassa ympärilleen erilaisia paikallisia kehyksiä omine tulkintoineen ja korostuksineen. Keskittyminen pelkästään syyllisyys- ja armo-tematiikan ympärille olisikin yksipuolista kristinuskon tulkintaa ja kokonaisuuden kannalta kuin »hyttysen pissa itämeressä», Harjula selventää.

Usein länsimaiseen kristinuskon tulkintaan liittyy myös ajatus ruumiin- ja elämäntieteisyydestä, joka on hallinnut länsimaisessa filosofiassa jo Platonista lähtien. Järjen käytön ja ruumiillisuuden kieltäminen ovat Harjulan mukaan vastuuttomuutta ja Jumalan pilkkaa. Ne sairastuttavat ihmisen. Syyllisyys on hänen tutkimustensa mukaan yleisin sairauden selitys eri puolilla maailmaa eri kulttuureissa ja uskonnoissa.

Omatunto

»Suomen kielen sana omatunto on harhaanjohtava. Kreikan kielen vastava sana syneidesis, samoin kuin latinan conscientia, englannin conscience ja ruotsin samvete tarkoittavat 'yhdessä tietämistä', Harjula kertoo.

»Omatunto ei ole Jumalan ääni ihmisessä, se on tietämistä yhdessä per-

heen, uskonnon, herätysliikkeen, ystävien, suvun kanssa.» Omatunto tulee siten asettaa alttiiksi keskustelulle ja kritiikille. Yhdessä tietämistä tulee aika ajoin tarkistaa. Yhteisöt muuttuvat, maailma muuttuu, ihmiset muuttuvat, siksi myös moraali, johon omatunto pohjaa, on asetettava jatkuvan keskustelun alle. Kirkonkin tulisi siten rohkaista ihmisiä kyseenalaistamaan yhteistä tietoa, jotta moraali ja omatunto pysyivät ajan tasalla.»

Harjula kertoo esimerkin luterilaisen kirkomme piirissä nousseesta Yhteys-liikkeestä, joka pyrkii parantamaan kirkon palveluksessa työskentelevien homojen ja lesbojen asemaa. »Se on esimerkki siitä kuinka kasvava joukko ihmisiä kirkon sisällä uskaltaa asettaa perinteiset moraalikäsitteet kyseenalaiseksi ja haluaa sitoutua tähän yhteiseen tietoon. Ajatus nousee siitä, että Jumala rakastaa koko ihmistä.»

Ruumiillisuuden kieltäminen, syyllisyyden korostaminen ja moraalikäsitteet ovat tietynä aikakautena, tietystä kulttuurista ja historiallisesta tilanteesta nousevia painotuksia. Siksi omatunto, yhteisön ääni, tulee asettaa jatkuvan uudelleenarvioinnin kohteeksi.

Minna Ruuttunen

Gradu Panskusta

Varmasti kaikki Wolfhart Pannenbergin dogmatiikan yleisesityksen tenttineet opiskelijat suhtautuvat kunnioittavasti Johanna Koivistoon kuullessaan hänen gradunsa aiheesta. Johanna nimittäin kirjoittaa ekumeniikan graduaan Pannenbergin eli tuttavallisemmin Panskun syntikäsiydestä. Tarkalleen työn aiheena on Synti Pannenbergin teologisessa antropologiassa.

Ensimmäinen reaktio aiheeseen on tietysti miksi ihmeessä juuri Pannenberg? Aihe oli tarjolla metodikursilla ja tarttui sieltä vaihtoehdoista kiinnostavana mukaan, koska joku aihe kuitenkin oli valittava. Johanna on ollut myös vaihdossa Saksassa, joten saksan kielikin oli jokseenkin hallussa. »Panskun lukemisessa saksaksi on ollut vaikeuksia, helppoa se ei ole ollut. Joka tapauksessa vieras kieli kuitenkin teettää enemmän töitä, joten on aivan sama, lukeeko sitä englantia vai saksaa», Johanna toteaa.

Pannenberg yleensä sekä yhdistettynä syntikäsiyteen ei ole gradun aiheena kovin helppo, koska, Johannan sanoin, »synti on aiheena mielenkiintoinen, mutta liittyy kaikkeen mahdolliseen». Pohtiessaan omia käsityksiään Pannenberg kirjoittaa samalla teologianhistoriaa, joka tekee tutkijan työn haastavaksi. Haastavuutta lisää vielä Pannenbergin ratkaisu käyttää psykologian ja luonnon-tieteiden käsitteistöä omaa syntikäsiytään perustellessa. Johannan työtä on kuitenkin helpottanut se, että tutkija Anssi Elenius on perehtynyt Pannenbergiin ja häneltä Johanna on saanut tukea nimenomaan aiheeseensa liit-

tyen.

Tutkimuskohteena Pannenberg on systemaattisen teologian saralla poikkeuksellinen, sillä hän on elossa ja tuottaa jatkuvasti uutta kirjallisuutta. Tänäkin syksynä on ilmestynyt pari artikkelikokoelmaa, joihin Johannakin kertoo tutustuneensa. Vaikka Pansku olisikin sähköpostiyhteyden päässä, ei Johanna ole ottanut häneen yhteyttä gradu tehdessä. »Lähteissä on pohdittavaa ihan riittävästi, enkä ainakaan vielä uskalla Panskulle soitella.

Tällä hetkellä Johannan työ etenee hitaammin opetusharjoittelun viedessä pääosan ajasta. Johanna on kuitenkin päättänyt ajattelemaan, että parempi on tehdä vaikka puoli tuntia päivässä gradua kuin jättää sekin kokonaan tekemättä. Vaikkei tietokoneongelmien aiheuttamaa lisävaivaa mukaan laskettaisikaan, ei Johanna silti ole jäänyt osattomaksi kuuluisasta graduahdistuksesta. »Gradu on ollut tähänastisista opinnoista ehdottomasti suurin ja vaikein. Kun sen vain saisi tehdyksi», Johanna kertoo. Gradua tehdessä tulee väkisinkin tunne, ettei gradu edisty yhtään, vaikka sitä kuinka ahkerasti yrittääkin tehdä. Johanna onkin kavereidensa kanssa pohtinut, kumpi vaihtoehto olisi parempi: se, että graduista on jatkuva huono omatunto, kun sitä ei saa tehdyksi vai se, että tekisi sitä muutaman kuukauden yhtämittaa viikonloppujen ja lomienkin ajan. Seminaaria arvokkaammaksi Johanna on kokenut vastaanotolla saamansa tuen sekä viimekeväisen Jaana Hallamaan gradupoliklinikan. Poliklinikalla gradunteon kimppeun käytiin hyvin konkreettisesti verrattuna seminaariin, jossa

keskityttiin enemmän itse substanssin pohdintaan.

Keskusteltaessa gradunteon vaatavuudesta tiedekunnassamme, Johanna toteaa, että ohjaukseen kannattaa tietysti kiinnittää huomiota. Konkreettisemmin ohjaajien vastuuta voisi kuitenkin korostaa aiheen valinnoissa. Osa gradunaiheista kun on selvästi vaikeampia kuin toiset, eivätkä ne siis ole keskenään yhteismitallisia. Lisäksi gradun arvostamalla tuntuu tiedekunnassa olevan liiankin paljon arvoa. Johannan mielestä olisi hyvä muistaa, ettei gradun arvostana kerro gradun tekijän älykkyydestä kaikenkattavasti.

Pohtiessaan omaa graduprosessiaan Johanna kertoo oppineensa ainakin sen, kuinka vähän sitä loppujen lopuksi oppiaineestaan voi tietääkään. Itsestään selvänä ei kannata pitää sitäkään, että gradun ohjaajat tuntisivat gradunaihetta kovin syvällisesti. Ohjeiksi graduntekoa aloitteleville Johanna neuvoa ennen kaikkea valitsemaan sellaisen oppiaineen ja sellaisen aiheen, joka itseä todella kiinnostaa. »Oppiainetta tai aihetta ei todellakaan kannata valita vain siksi, että se kuulostaa hyvältä ja näyttää fiksulta muiden silmissä.» Kohtuulliseen työmäärään on syytä varautua, mutta samalla kannattaa pitää mielessä, että gradu on loppujen lopuksi vain 20 opintoviikon laajuinen harjoitustyö tutkimuksenteosta. »On muistettava, ettei gradu tai siitä hyvän arvosanan saaminen ole ihmisarvon mitta. Jokaisen on selvitettävä itse itselleen, mihin gradullaan tähtää, olisi se sitten valmistuminen tai hyvä arvosana.»

Lotta Kujanpää

Erään syntisen anatomia

Myönnän olevani syntinen. Mutta en tiedä, mistä synnissä oikein on kysymys. Ja asia vaivaa minua. Jos lukija sallii, arvokas palstatila käytetään tällä kertaa yhden hämmästelevän toimittajan nöyriin ajatuksiin omasta syntisestä olemuksestaan.

Synnistä puhuminen ei ole lainkaan helppoa. Helppoa on kohauttaa hartioitaan ja jättää koko kiusallinen aihe sikseen, ja melkein yhtä helppoa on toistaa klassisia fraaseja, jotka kaikki osaavat jo ulkoa. Minua sellainen ei tyydytä. Jos en pysty ymmärtämään, mitä synti itselleni merkitsee, on aivan turha etsiä pelastusta tai sovitustakaan.

Käsittääkseni syntinen ihminen on jollain peruuttamattomalla tavalla syylinen. Käsi sydämelle, kuinka moni ilahtuu ajatuksesta, että on tehnyt väärin? Eikä tässä ole suinkaan kaikki. Vainkein asia odottaa vielä yksittäisten tekojenkin takana, nimittäin perisynti. Miten on mahdollista olla väärintekijä jo ennen kuin edes ymmärtää maailmanmenosta yhtään mitään? Kuinka monesta vanhemmasta tuntuisi mukavalta, jos kastetilaisuudessa pappi silmät leiskuen korottaisi ääntään ja varoittaisi pienokaista synnin kiroista ja helvetin polttavista liekeistä? Voisi olla painostava tunnelma kakkukahveilla. Ja orastavana syntisenähän pilttiä kuitenkin pidetään omassa traditiossamme, vaikei asiaa hienotunteisuuden vuoksi tuodakaan sen kärkevämmin esille.

Tällaiset ajatukset synnistä saavat minut kovin ahdistuneeksi. Synnin palkka on kuolema jo pienestä pitäen, ja yritäpä sitten elää kuinka hyvin tahansa, kuitenkin suusta pääsee väsyneessä mielentilassa lipsahdamaan vihainen lause tai palkkapäivää tulee odotettua liiankin vesi kielellä laskupinon odottaessa pöydällä. Joka ilta voisi sulkeutua kammioonsa tekemään tukkimiehen kirjanpitoa siitä, miten kutakin kymmenestä käskystä on tullut taas tänään rikottua.

Jos elämä on tällaista, eihän siinä ole mitään järkeä. Kristityn kilvoituksesta voi tehdä niin upean taiteenlajin kuin vain tahtoo, eikä synkän tien päässä näytä siltikään olevan edes tulitikusta heijastuvaa valoa. Pinnistellään synnin taakan alla rystyset valkoisina ja muistetaan näyttää riittävän murheellisilta, jotteivat ainakaan turhasta ylpeydestä pääsisi sormella osoittelemaan. Kunhan se kuolema vaan pian tulisi, että pääsisi pois tästä maallisesta vankilasta ja ehkä jopa näkisi Mestarin. Jokin sanoo minulle, että en ole ehkä sittenkään ymmärtänyt asiaa oikein.

Vapauteen

No niin, lainataan nyt Paavalia, kun hän kerran asian niin hyvin ilmaisee. "Vapauteen Kristus meidät vapautti." Näiden sanojen merkitystä ajatellessani joudun huomaamaan, että tähänastisessa päättelyssäni tulee väistämättä seinä vastaan. Synnissä piehtarointi tai siitä päättäväisesti vapaaksi julistautuminen ovat kristitylle jotenkin täysin toisarvoisia toimituksia ja harjoittelua ennen todellista täyskäännöstä. Kristillinen vastaus on läpitunkevan suora ja siinä on olennaista, että verrattuna ihmisen omiin ponnistuksiin se toimii. Kun Kristus ottaa synnit pois, ne tuntuvat todella räjähtävän ilmaan kuin mikäkin ilmapallo, ja synkän alta kulmain kurkistelevan pälyilyn korvaa suoraselkäinen ilo. Tämä on tietysti vain yksi tapa kuvata asiaa, eikä näitäkään sanoja nyt todella kannata niin sanotusti ottaa, kuten valitettavan usein vieläkin tapahtuu. Ihmisen puhe on kuitenkin pelkkää puhetta, ja ainoa tärkeä asia löytyy muualta.

Epilogi

Tämän jälkeen ei oikeastaan pitäisi olla enää mitään sanottavaa, koska kaikki olennainen on jo sanottu. Akateemisen turhamaisuuteni vaatii minua kuitenkin olemaan vielä hetkisen aikaa edes hieman analyyttinen. Tuleepahan oltua syntisen ihmisen lisäksi myös teologi.

Kaikki ihmiset eivät tunnetusti hyväksy ajatusta ihmisen syntisyydestä. Jos synti on täysin yhdenmukainen käsite, jää ihmiselle itselleen oikeastaan aika mukava vastuu oman elämänsä järjestämisestä niin kuin parhaaksi näkee. Jumalallisen auktoriteetin puuttuminen ei suinkaan tee ihmisistä heti itsekkäitä, rietaita ja moraalittomia, kuten jotkut tuntuvat ajattelevan. Päinvastoin monen sydämessä ainakin oman kokemuksen mukaan näyttää vaikuttavan hyvin kaunis luonnollinen moraalilaki. Ja kuka minä olen arvostelemaan toista ihmistä, joka ei käytä jumalastaan samoja käsitteitä tai kognitiivisia kategorioita kuin minä mutta joka kuitenkin sydämen tasolla tuntuu toteuttavan rakkauden käskyä juuri niin kuin minustakin tuntuu oikealta.

Ihan lopuksi tekee mieli sanoa, että synnistä puhuminen on paitsi vaikeaa myös varsin synnillistä puuhaa. Ja tämä ei ole vitsi. Eräs syntinen, joka täten lopettaa vaatimattoman kirjallisen tuotoksensa, huomaa nimittäin uskovansa olevansa taas vähän pienempi syntinen puhuttuaan synnistä varsin oma-kohtaiseen sävyyn. Keskustellessaan synnistä, Kristuksesta, pelastuksesta tms. ihminen on alituisen altis ajattelemaan, että siten tekee itsestään hieman paremmin Jumalalle kelpaavan. Kuinka vaarallista teologia voikaan olla!

T a r i n k i d u t u

»Zemlikhanin» tarina

»Zemlikhan» (nimi muutettu) on kaksikymmentävuotias tshetshenialainen nainen, joka pidätettiin viime toukokuussa Urus-Martanissa vanhempiensa luona. Viisitoista, ilmeisesti miliisin erikoisjoukkoihin kuulunutta miestä vei hänet Komsomolskojen kylän lähistölle. He pakottivat hänet riisuutumaan ja pahoinpitelivät sekä uhkasivat tappaa hänet, ellei hän tunnustaisi olevansa tshetshenitaistelija. Myöhemmin samana päivänä »Zemlikhan» vietiin Internatin leiriin, missä neljä tai viisi miestä raiskasi hänet puukepeillä ja kiväärinperillä. Häntä potkittiin sukuelimiin ja miehet sanoivat tekevänsä hänet kyvyttömäksi hankkimaan lapsia. Raiskaaminen ja muu pahoinpitely jatkuivat noin kaksi tuntia. »Zemlikhania» painostettiin kirjoittamaan tunnustus, jonka mukaan hän on tshetshenitaistelija. Pidätys kesti seitsemän päivää, minkä aikana »Zemlikhania» pahoinpideltiin ja kidutettiin useita kertoja päivässä. Hänet vapautettiin kolmella sadalla dollarilla, kun hän

oli ensin allekirjoittanut paperin, jonka mukaan häntä kohdeltiin vankeudessa hyvin. »Zemlikhan» joutui leiriltä suoraan sairaalaan.

Adrien Wayin tarina

Adrien Wayi on kongolainen toimittaja. Yksi sotivista puolisoitaalisista ryhmistä pidätti hänet kahdeksitoista päiväksi lokakuussa 1997 Kongon pääkaupungissa Brazzavillessä. Seuraava on ote hänen todistuksestaan: »...Minut riisuttiin alastomaksi ja vietiin pieneen huoneeseen, johon oli ahdettu yli kolmekymmentä ihmistä... Kuvittele kuuma rauta vatsaa vasten, kuvittele kampajansakset... kuvittele niitä käytettävän selän ihon repimiseen aina olkapäihin asti, niin kuin iho olisi pala kangasta. Kuvittele automekaanikkojen käyttämät pihdit - niitä kiduttaja käytti vetääkseen kynnet sormistani muiden vankien seurattessa avuttomina sivusta. Kuvittele miltä tuntuu juoda toisten ihmisten virtsaa Kalashnikov-rynnäkökivääri kurkulla. Kuvittele pieni, tylsä

pöytäveitsi, jolla kieleni lävistettiin - arpi näkyy vieläkin.»

Lukuja ja faktoja

Nämä tarinat ovat todellisia, eivätkä ne ole edes harvinaisia. Viimeisen kolmen vuoden aikana ihmisiä on kuollut kidutukseen yli kahdeksassakymmenessä maassa. Valtion viranomaiset syyllistyivät kidutukseen tai pahoinpitelyihin yli sadassaviidessäkymmenessä maassa. Kidutus ei myöskään ole vain jossain niin kaukana, että siltä olisi helpompaa sulkea silmänsä; lukuisia ihmisiä on Euroopassa esimerkiksi poliisivoimien huostassa joutunut pahoinpitelyyn, seksuaalisen väkivallan, sähköshokkien sekä muun epäinhimillisen ja julman kohtelun uhreiksi.

Kidutus on joskus helpompaa »oikeuttaa» kun se kohdistuu yhteiskunnassa halveksittuihin tai väheksyttyihin ryhmiin. Esimerkiksi naisiin kohdistuva väkivalta on usein lainsäädännön siunaamaa tai ainakin viranomaiset suhtau-

o i t a k s e s t a

tuvat siihen välinpitämättömästi. Naisia raiskataan poliisin huostassa, heidän sukuelimiään silvotaan perinteen nimissä ja heitä ruoskitaan, poltetaan ja tapetaan kunnian vuoksi. Myös lapset sekä seksuaaliset, etniset, poliittiset ja sosiaaliset vähemmistöt kärsivät heikosta asemastaan. Lapsia käytetään sotilaina ja heitä kohdellaan epäinhimillisesti myös vanhempiansa rankaisemiseksi. Viimeisen kolmen vuoden aikana lapsia on kidutettu yli viidessäkymmenessä maassa. Myös lapset ovat poliisin huostassa erityisen alttiita raiskauksille ja seksuaaliselle pahoinpitelylle (samoin kuin seksuaalisten vähemmistöjen edustajat). Sotatilanteissa he voivat joutua katsomaan vanhempiansa pahoinpitelyä ja raiskauksia tai olla itse uhreja, joiden pahoinpitelyä vanhemmat joutuivat katsomaan.

Raiskaukset ja seksuaalinen väkivalta ovat yleinen kidutuskeino muun muassa siksi, että ne eivät jätä välttämättä jälkiä ja todisteita kuten esimerkiksi

hakkaaminen. Samasta syystä yleisiä kidutusmenetelmiä ovat nykyään esimerkiksi valeteloitukset, eristäminen ja muu henkinen kidutus, tukehduttaminen sekä sähköshokit. Maailmanlaajuisen kidutusvälinekauppa onkin vuositasolla satojen miljoonien bisnes lähinnä juuri uusien sähköshokkivälineiden »ansioista». Seksuaalinen väkivalta lienee kuitenkin edelleen yleisin naiseen kohdistunut kidutuksen muoto. Joukko-raiskaukset ovat yleisiä, samoin »Zemlikhanin» tarinassa esiintynyt tapa käyttää vieraita esineitä raiskausvälineenä. Todellista, vaikkakin harvinaisempaa on myös, että sotatilanteissa suuria koiria koulutetaan raiskaamaan naisia sotilaiden pitäessä naista paikoillaan. Myös miesten raiskaaminen on yleistä muun muassa vankiloissa.

”Kai ken minkä te olette
jättäneet tekemättä
yhdellemmäistä
vähäisimmistä...”

Me tiedämme, että tämä on väärin,

kuvottavan, järkyttävän ja käsittämättömän väärin. Me luemme tarinoita ja ajattelemme lukuja. Ajattelemme ihmisiä, joille näitä asioita tehdään. Me olemme kauhuissamme. Lähdemme seuraavalle luennoille, muistamme tarinat uudelleen vielä illalla, mutta lopulta unohtamme. Me emme tee mitään. Se on meidän siunattu ja onnekas asemamme: voimme unohtaa tarinat, samoin kuin voimme turtua kehityksmaiden suurisilmäisten lasten kuviin ja jatkaa elämäämme. Onko se syntiä? Se on inhimillistä. Mutta me voisimme tehdä jotain, me haluaisimme tehdä jotain. Teemme syntiä itseämme vastaan jos unohtamme. Pystymmekö itse armahtamaan itsemme?

Henrietta Grönlund

Lähteet, lainaukset, lisätietoja: Amnesty Internationalin vuosiraportti, tiedotteet (Bulletin 7/2000), Kidutuksen vastaisen kampanjan esitteet, www.amnesty.fi, www.stoptorture.org

Suomalaisten uskonnollisuus seminaarilaisten mielenkiintona

Hyvää vauhtia meneillään olevassa kirkkososiologian seminaarissa aiheena on suomalainen uskonnollisuus, johon sisältyy varsin moninainen tutkielmien kirjo. Tutkimusaiheet vaihtelevat nuorten Taize-viikon kokemuksesta viime presidentinvaaleissa käytyyn uskontokeskusteluun. Seminaarilaiset Heta Toivio ja Ulla Varkki ovat parhailaan työstämässä omia tutkimuksiaan; tutkimussuunnitelmat ovat valmiina, joten nyt on vain ryhdyttävä tuumasta toimeen.

Heta Toivio halusi gradunsa käsittelevän jollakin tasolla psykologiaa, mutta itse aiheen muotoutuminen kesti kuukausia. Aluksi Hetalla oli ajatus tutkia seurakunnan perheneuvontaa, mutta aiheen sopiessa paremmin yleisen käytännöllisen teologian piiriin, valitsi Heta aiheekseen seurakuntien sinkkuillat. Tarkastelun kohteeksi hahmottui erityisesti sinkkuiltojen ilmiön kartoittaminen Suomessa sekä iltojen merkityksen tutkiminen kävijöiden osalta.

Vuonna 1999 sinkkuiltoja järjestettiin Kirkon tutkimuskeskuksen mukaan 36:ssa seurakunnassa ja osallistujia oli noin 6000. Heta on kuitenkin huomannut lukujen olevan hieman pyöristeltyjä tai tulkinnanvaraisia. Keskusteluissa eri seurakuntien työntekijöiden kanssa on tullut esiin, että seurakuntien käsitykset sekä ilmeisesti myös eri työntekijöiden käsitykset sinkkuilloista ovat varsin erilaisia. Varsinaisten sinkkuiltojen järjestäminen on jopa kiistetty kokonaan. Tämä on tuonut hieman hankaluutta Hetan gradun kulkuaan, sillä sinkkuiltoja järjestävät seurakunnat ja niihin osallistuneet ihmiset ovat alkuarvion mukaan kutistuneet osaksi siitä mitä Kirkon tutkimuskeskus viime vuodesta oli ilmoittanut. Sinkkuiltoja järjestäviä seurakun-

tia silti löytyy oletettua niukemmasta tarjonnasta huolimatta, joten tutkimuskohde löytynee ennemmin tai myöhemmin.

Heta kerää tutkimuksensa aineiston pääasiallisesti teemahaastattelua sekä osallistuvaa havainnointia avuksi käyttäen. Aikomuksena on haastatella niin sinkkuilloissa kävijöitä kuin niiden järjestäjiä. Tutkimuksen teoria muotoutuu elämäntieteistä.

Tällä hetkellä Heta tutustuu taustakirjallisuuteen ja teoreettiseen viitekehykseen sekä muokkaa haastattelurunkoa. Tutkimusseurakunnan valinta ajoittuu syyslukukauteen ja ensi kevään alkupuolella on vuorossa haastattelujen teko. Gradun on tarkoitus olla valmis viimeistään vuodenvaihteessa 2001-2002.

Ulla Varkki tarkastelee tutkielmassaan Äiti Teresan Suomessa toimivia avustajia. Äiti Teresan maailmanlaajuisesti levinneen avustusliikkeen strategiana on auttaa kunkin yhteiskunnan köyhimmistä köyhimpiä. Tällä termillä Äiti Teresa ei ole tarkoittanut vain aineellisesti kurjissa oloissa eläviä ihmisiä, vaan myös henkisesti kärsiviä lähimmäisiä. Suomessa vuonna 1980 toimintansa aloittanut vapaaehtoistyö on laajentunut valtakunnalliseksi työksi, joka on osana monien luterilaisten seurakuntien kansainvälistä diakoniatyötä. Vuonna 1989 vapaaehtoistyöstä muodostettiin yhdistys nimeltä Äiti Teresan avustajat ry, mutta yhdistysmuotoinen toiminta lakkautui jo vajaan kymmenen toimintavuoden jälkeen Äiti Teresan toiveen mukaisesti. Äiti Teresa halusi avustajien toimivan yhteistyössä myös hänen nimeään kantavan Äiti Teresan Rakkauten lähettisarten kanssa, joten oma avustajien yhdistys olisi tarpeeton. Tämän jälkeen avustustyö on ollut vapaa-

muotoista, eikä tarkkaa avustajien määrää ole mahdollista arvioida. Suomessa avustajille lähetettävän avustuskirjeen saa noin 1300 osoitetta, mutta osassa vastaanottajana voi olla kokonainen ryhmä.

Äiti Teresan avustajien päätyönä on tilkkupeittojen kutominen sekä siderullien teko Intian leprapotilaita varten. Avustustyö suuntautuu kuitenkin kaukomaiden lisäksi myös lähiympäristöön, joten auttaminen tapahtuu sekä globaali- että lokaalitasolla. Ullan mielenkiinto suuntautuu erityisesti avustajien vapaaehtoistyölle antaman merkityksen löytämiseen. Tutustuessaan ryhmän toimintaan Ulla on tullut yhä vakuuttuneemmaksi siitä, että kyseessä ei ole aivan tavallinen »ompeluseura», vaan erilaisista taustoista tulevien ihmisten joukko, joita yhdistää halu auttaa maailman köyhiä. Havaintojen perusteella on ilmennyt, että uskonnollinen vakaumus on varsin suuri vaikutin työn tekemiselle. Avustajaksi pääseminen ei kuitenkaan edellytä kristillistä vakaukusta, vaan tärkeintä on halu sitoutua köyhien avustamiseen. Avustajina toimiikin eri uskontokuntien edustajien lisäksi myös ateisteja, mikä tekee ryhmän hyvin mielenkiintoiseksi.

Ullan alkusyksy on kulunut tiedon keräämiseen tutkimuskohteesta havainnoimalla ja haastattelemalla, sillä kirjallista materiaalia aiheeseen liittyen ei juurikaan löydy. Loppuvuosi tulee kulumaan tutkimuksen teoreettisen viitekehyksen tarkentamiseen sekä aihepiirin syvällisempään tutustumiseen. Avustajien haastattelut Ulla aikoo suorittaa tammi-maaliskuun aikana. Gradun tulisi olla valmis viimeistään ensi vuoden loppuun mennessä.

Katja-Maria Halonen

Riippuvuus ja rangaistus

Olen pohtinut synnin ja tarvitsevuuden suhdetta. Tarvitsevuus ei ole syntiä vaan jokaisen ihmisen osa. Ainoastaan se millä ihminen yrittää tätä tyhjiötä täyttää, saattaa tulla orjuuttavaksi. Eikö se ole silloin syntiä. Alkoholi ei itsessään ole paha, mutta riippuvuus tuhoaa. Parisuhde on tarkoitettu hyväksi, mutta jos toisen odotetaan muuttavan koko elämä, voivat pettymykset johtaa katkeriin lopputuloksiin. Ihmisen rakkaudelta odotetaan vastausta ongelmiin, kaippuu autuaalliseen alkutilaan on suuri. Se on kuin loputon pasianssipeli korttipakalla, josta puuttuu yksi kortti. Ihminen myös kernaasti ylittäisi ihmisyhtensä rajat. Tätä kaipasi myös Dostojevskin Rikoksen ja rangaistuksen Raskolnikovkin, joka tahtoi todistaa surmatyönsä itselleen olevansa kohtalonsa herra. Mutta syyllisyys seurasi silti, vaikka hän yritti sitä kieltää.

Televisiosta tuli dokumentti Sveitsistä, jossa kerrottiin Exit -nimisestä yhdistyksestä. Se avustaa kuolemansairaita ihmisiä, jotka haluavat tehdä itsemurhan. Yhdistys järjestää tappavien aineiden lääkeresepit ja tuo paikalle itsemurhan teossa avustavan saattajan. Potilas saa viimeiseen asti kieltäytyä ottamasta lääkettä, ja jokaisen hakemus tutkitaan tarkasti. Erityisesti psyykkisesti sairaiden kohdalla itsemurhassa avustaminen asetettiin eettisesti kyseenalaiseksi. Eräs vanha nainen selitti haluavansa kuolla, koska ei pysty enää elämään kuten ennen, ja näytti kuvia ylellisistä juhlista. Hän ei siis suostu siihen, että elämä on rikkinäistä. Tai että elämä sellaisenaan voisi tarjota jotain. Itsemurha on viimeinen keino pitää yllä tunnetta itsemääräämisoikeudesta. Pohjimmiltaan se on merkki syvästä toivottomuudesta.

Riippuvuus on vapauden vastakoh-

ta. Vapautta on vaikea tuottaa itse. En pääse vapaaksi itsestäni ja ahdistavista ajatuksistani vaikka noudattaisin kaikkia terveystieteiden neuvoja. Söisin terveellisesti, harrastaisin liikuntaa ja joisin neljä litraa vettä päivässä. Syyntä orjuus ei ole vain ankea mielikuva, vaan totisinta totta. Monin keinoin ajatusta yritetään torjua.

Filosofi Søren Kierkegaard puhuu uskonhypestä. Hän määrittelee uskon objektiiviseksi epävarmuudeksi, johon liittyy absurdiuden aiheuttama torjunta, ja josta pidetään kiinni sisäisyyden intohimossa. Hyppy ei ole vain pakoa elämästä, se on myös halua elää todella, kaikin aistein. Usko ei ole tukahduttavaa vaan sen sisästä avautuu kaikki. Myös tuska, jonka voi kohdata ilman keinotekoisia apuneuvoja.

Susanna Lappalainen

Syyllisyys

Syyllisyys on vieras käsite jälkimodernilla ajalla elävällä ihmiselle. Miten syyllisyys ylipäättensä on mahdollista, kun ideologisesta tai uskonnollisesta pelastuksesta on sanouduttu irti mihinkään sitoutumatta? Arvojaan valitessaan ihminen voi huoletta jättää henkistä päänsärkyä aiheuttavat asiat historian kirjoihin. Valituksesta lähtien historialle on syljetty niin kuin Jeesuksen kasvoille yli-papin luona Markuksen passiokertomuksen mukaan. Tärkeintä tällä hetkellä on, että informaatioteollisuuden mylly pyörii ja talouden kasvu on turvattu.

Länsimainen ihminen ei pääse kuitenkaan ihan näin helpolla. Menneisyyden varjot vaanivat hiljaisesti kansakuntien kollektiivisissa muistoissa. Martti Lindqvist kertoo teoksessaan Pieni kirja rakkaudesta vavahduttavan esimerkin syyllisyydestä. Eräässä kansainvälisessä psykodraamakongressissa oli käsitelty Hitlerin Saksan keskitysleireillä kärsineiden juutalaisten kokemuksia. Joukossa olleiden juutalaisten osanottajien monet sukulaiset olivat olleet noilla leireillä. Jossakin vaiheessa muuan kongressiin osallistunut saksalainen henkilö oli pyytänyt puheenvuoroa. Kyynelehtien hän kysyi: »Voiko kukaan antaa minulle anteeksi,

sillä isäni oli natsi?» Koulutustilanteen ohjaaja esitti kysymyksen osallistujille: »Voiko kukaan antaa hänelle anteeksi?» Seurasi pitkä hiljaisuus. Lopulta muuan nuori juutalaismies nousi seisomaan ja sanoi: »Ehkä jossain on joku juutalainen, joka voi antaa sinulle anteeksi.»

Nämä konferenssiin osallistuneet ihmiset joutuivat kohtaamaan oman elämänsä historian jatkumon ankarassa peilauksessa. Kukaan ei synny tyhjiyteen, jotain on jo täytynyt olla olemassa ja tapahtua. Kysymys tapahtumien syyseuraussuhteista synnyttää väistämättä kysymyksen syyllisyydestä. Optimististen kehitysoppien demonisoituminen kansallissosialismissa aiheutti miele-töntä kärsimystä miljoonille. Kuka voi vastata siitä? Kuka voi antaa anteeksi? Saksalainen henkilö pystyi kuitenkin myöntämään oman kulttuurinsa järkyttävän pimeän varjon; juutalainen puolestaan oman kansansa kollektiivisen ristiinnaulitsemisen, jota ei noin vain pyyhitä pois. Lindqvist pitää tätä näiden ihmisten kohtaamista kuvauksena perisyntien olemuksesta; nämä ihmiset ottivat kantaakseen historiaan jääneet menneiden polvien synnit. Lisäisin vielä, että tässä on kyse myös rajalla olemisesta,

ihmisen ja hänen kulttuurinsa rajallisuuden kohtaamisesta.

Joissakin kristillisissä sielunhoidon piireissä on sanottu, että ihminen vapautuu syyllisyyteen. Keinotekoisien jumala- ja minäkuvien romahtaessa ihminen joutuu tai pikemminkin saa turvautua elämässään täydellisesti armon varaan. Eugen Drewermann on sanonut, että tarvitsemme rajoittamattoman toivon kestääksemme rajallisen elämän. Tuon toivon varassa pystyy kohtaamaan pahan myös omassa itsessään eikä sitä tarvitse projisoida toisiin ihmisiin. Syyllisyys tulee mahdolliseksi kokea ja mahdollistaa myös vastuun ottamisena teoistaan vapaana, itsenäisenä persoonana. Vaikka tehtyä ei saa tekemättömäksi, on kuitenkin mahdollista jatkaa elämää, ihmisen arvoista. Viimeisellä rajalla kukaan ei ole kuitenkaan yksin syyllisyytensä kanssa. Mahdollisuus anteeksiantamiseen ja sovitukseen syntyy loppujen lopuksi Jumalan voimasta. Kristuksessa Jumala on sitoutunut rajalliseen ihmiseen ja sulkee myös hänen varjopuolensa itseensä. »Hyvyyden voiman ihmeelliseen suojaan / olemme kaikki hiljaa kätkeyty»(Bonhoeffer).

Eino Liimatta

Minä, maailma ja Jumalan suunnitelma

Itsetuntemus syntyy aina suhteessa ympäröivään maailmaan. Ihminen, joka tuntee edes hitusen itseään toisen ihmisen kautta tietää, että on olemassa pahaa. Samalla hän myös tietää osavansa itsekin olla »aika paha».

Synti on todellisuus, jonka osana ihminen on tahtoen ja tahtomattaan. Tietoisuus maailman pahuudesta ja omasta osuudesta siihen luo tuskaa. Synnin ja oman syyllisyyden tunnistaminen, subjektiksi tuleminen on tuskallinen prosessi.

Ennen muinoin ihmisen maailmankuva oli suppeampi kuin nykyisin. Ihmisen sosiaalisena ympäristönä olivat suku, heimo ja kansa. Maailmankuva oli hallittavissa oleva kokonaisuus, jossa huomio kiinnittyi arjen selviytymiskeinoihin.

Länsimaisen nykyihmisen maailmankuva kattaa koko maapallon. Sosiaalisena ympäristönä ovat ainakin jollakin tasolla kaikki maapallon ihmiset. Kehittynyt tietoliikenne on tuonut ihmiset lähelle toisiaan. Informaatioyhteiskunnan ihminen näkee, kuulee ja lukee ympärillä olevasta maailmasta globaalissa mittakaavassa. Käytössä kuluneet uutisotsikot ovat elävää todellisuutta: kehitysmaat köyhtyvät teollisuusmaiden rikastuessa ja ihmisoi-keuksia riistetään vapaakaupan nimissä. Pahuus ei enää ilmene ainoastaan ihmisen lähipiirissä vaan sitä on joka puolella. Hengästyttävä määrä sotia, nälkää ja epäoikeudenmukaisuutta.

Maailman ongelmat, jotka tuntuvat hallitsemattomilta, johdattavat hyväosaisen ihmisen itsetutkiskeluun. Itsetuntemuksen muodostaminen ongelmia täynnä olevan maailman

kautta auttaa ihmistä tiedostamaan myös oman osansa siinä. Kristityn ihmisen itsetutkiskelu tiivistyy ydinkysymykseen: »Elänpö minä Jumalan tahdon mukaan?»

Kristillinen toivo ja maailman tila

Kristitty elää jatkuvassa prosessissa, jossa hän suhteuttaa itseään ympärillä olevaan maailmaan ja Jumalan suunnitelmaan. Tämän päivän kristitty ajautuu väistämättä tienristeykseen, jossa hänen on suhteutettava toimintaansa ja asenteitansa koko maailman tilaan. On valittava joko lähimmäisistä välittäminen tai välin-pitämättömyys.

Helpointa olisi paeta maailmaa ja omaa itseään. Helpointa olisi kääntää selkänsä pahuudelle maailmanlaajuisessa mittakaavassa ja sulkeutua omiin piireihin. Yksittäisten tekojen, kuten hiusten värjäyksen tai tanssin näkeminen syntyä on kai miellyttävämpää kuin maailmanlaajusten ongelmien kohtaaminen. Raamatussa kuitenkin kehoitetaan ihmistä luomakunnan hoitoon ja lähimmäisenrakkauteen. Välinpitämättömyys on siis asia, jota kristityn tulisi välttää. Kristitty ei siis voi olla ottamatta kantaa maailman tilaan.

Myös kirkko kokonaisuudessaan joutuu käymään itsetutkiskeluaan ympäröivän maailman kautta, koska ihmiset tarvitsevat sen julistamaa toivoa enemmän kuin koskaan. Synnintunnustus, rippi sekä anteeksianto ovat kirkon terapeutisia toivon »välineitä» tämän päivän ihmiselle. Anteeksiannossa piilee kristillisen toivon uutta luova voima. Mutta mitä

tarkoittaa kristillisen toivon uutta luova voima?

Vanhurskautettu ja pyhitetty

Eläkkeelle jäänyt ekumeniikan professori Tuomo Mannermaa pohti 29.9. Kotimaan haastattelussa vanhurskautta ja pyhityksen suhdetta Lutherin teologiassa. Hän näki luterilaisuuden ongelmana näiden kahden tekijän yhteensovittamisen: »Miten vanhurskauttaminen, joka nähdään pelkättään Kristuksen ansion lukemiseksi ihmiselle, suhteutuu ihmisen uudistamiseen?» Mannermaan mukaan Kristus merkitsi Lutherille sekä anteeksi-antamusta että Jumalan läsnäoloa ihmisessä. Eli sekä vanhurskautusta että pyhitystä.

»Pyhityksessä ihminen tulee osalliseksi Jumalan ominaisuuksista, kuten rakkaudesta ja uudesta ymmärryksestä», toteaa Mannermaa Kotimaassa ja jatkaa: »Uskossa kristitty siirretään itsensä yläpuolelle Jumalaan ja hänellä on kaikki, mitä hän tarvitsee, mutta rakkauden avulla hänet siirretään jälleen alas — kärsivän lähimmäisen rinnalle.» Mannermaan mukaan Lutherin rakkauden teologian pohjalta voisi kasvaa myös sosiaalieettinen vastuu.

Kirkon ja yksittäisen ihmisen tehtävä on jakaa rakkautta. Rakkauden jakaminen edellyttää itsensä avaamista ja tunte- mista, tuskalliseen prosessiin suostu- mista sekä itsensä alttiiksi antamista. Syvällisen itsetutkiskelun tulos on parhaassa tapauksessa vastuun ottaminen — myös teoin.

Liisa Haulos

a f f f f f f f f f f f f f f q

Nuorva & Mäki - Lohi Luoma

Agricolan kirkon kryptassa

15.11.2000

Teppo Nuorvan ja Jouko Mäki - Lohiluoman kauan odotetun uuden levyn julkistamiskonsertista oli vain muutamia mainoksia. Kirkko&Kaupunki -lehden Musiikkia kirkoissa -tapahtumakalenterissa konsertista ei ollut minkäänlaista mainintaa. Konsertti alkoi aikaisin, kellon hädin tuskin seitsemättä käydessä. Tiensä paikalle löysi vain kourallinen ihmisiä.

Suomalaisen hengellisen rytmimusiikin kehityksessä tapahtui 1990-luvun alkuun tultaessa muutos. 1970-80 -lukujen alkupuolella gospelia hallitsivat Löytyn ohella Jukka Leppilammen ja Outi Terhon kaltaiset palavat muusikot, heidän lisäksi esimerkiksi Pekka Ruuskan Livingstone. Aikakauden hienoimpiin yhtyeisiin kuului myös mainetta niittänyt Kantrikustaa, jossa soittivat muun muassa Seppo Wuolio ja Teppo Nuorva. Monet suomalaisen viihdemusiikin ammattilaiset ovat lähtöjään gospelmuusikoita: rytmimuusikot Harri Rantanen ja Anssi Nykänen, heidän muassaan Mikko Kuustonen ja jo mainittu Ruuska. Sitten tapahtui jotain: aiemmin Jeesuksen puolesta ratkaisun tehneet muusikot löysivät uuden elämän keskiolutbaarien »tavallisten kirkkouskovaisten» seurasta, ja tilalle astuivat nuoret trendikkäät pojat savukoneineen. Näiden poikien meininki on Hengellä täytettyä, he eivät usko mitään, mikä ei ole totta. Edes Jaakko Löytty ei ole Ristinkantajat-levyn jälkeen ollut todellisuudessa tähti: rippikoulutyössä hänen musiikkinsa jää paitsioon ja seurakunnat vierastavat maaseudusta ja oikeudenmukaisuudesta laulavaa bluesmiestä. Nuorta seurakuntaa maanläheinen kantriblues ei sytytä, se ei pane lantioita liikkeelle. Aikana, jolloin gospelin suurimmat tähdet tahdit-tavat esiintymistään välkkyvillä valoilla ja keltaisilla hiuksilla, hiljainen ja rauhallinen yksinkertaisten asioiden jakaminen ihmisten välillä ei ole kiinnostavaa. Tämän tähden Teppo Nuorvan ja Jouko Mäki-Lohiluoman Se toinen -levyn julkistamiskonsertti oli perin outo, jopa nostalginen.

Nuorvan ja Mäki-Lohiluoman edellisen yhteisen levyn julkaisusta on kulunut jo kymmenen vuotta, joten uutta levyä kohtaan paineet ovat melkoiset: vuonna 1990 ilmestynyt Pitkä päivä, lyhyt yö -levy voidaan monin kriteerein pitää yhtenä suomalaisen gospelin merkittävimpänä. Tätä historiaa vasten Jouko ja Teppo olivat Agricolan kryptassa kovilla.

Näin pelkästään siksi, että kokonainen sukupolvi on ollut vain vanhojen levyjen varassa.

Konsertin tunnelma oli kotoisa: ihan niin kuin joskus ennen. Edessä seiso tai istui kolme tuttua miestä, Mäki-Lohiluoma, Nuorva ja Risto Blomster. Yhden Joukon yhtyeestä lainatut rumpali ja basisti tassuttelivat kiireettömästi keskikäisten miesten kantria. Laulujen melodiat olivat niitä tuttuja, jo moneen kertaan kuultuja. Jos esiintyjillä oli pienintäkään jännitystä, tähän saattoi kuulija oitis osallistua. Kuinka he selviävät, vanhat ukot, tässä värjättyjen hiusten ilotulituksessa ja -sanomassa?

Parempaa kuin Nuorvan ja Mäki-Lohiluoman soittama musiikki itsessään, olivat heidän lyriikkansa. Kynät terävinä olivat laulujen sanoitukset kirjoitetut, ja lauluntekijät lauloivat sanottavansa selkeästi, konstailematta. Rehellisesti. Rehellisesti he myös esiintyivät. Konsertista puuttuivat kaikki yritykset miellyttää ketään. Kunhan soittivat, ottakaa tai jättäkää. On täysin väärin muodostettu mielikuva, jos päättelee, etteivät he välitä kuulijoistaan. Heillä ei yksinkertaisesti ole varaa sellaiseen rock-tähteyteen, jossa heilautellaan kutreja, keinutaan omavoimaisesti ja päätteeksi suukotellaan aplodeja. Eivätkä Nuorva, Mäki-Lohiluoma ja Blomster sellaista itsessään edes sietäisi. Kuulijaa voi jopa pelottaa, etteivät he vain itseironiassaan menisi nyt niin pitkälle, että se söisi pohjaa heidän soittamaltaan musiikilta.

Tosissaan he ovat lähteneet tielle, siitä kertoo myös Jaakko Löyttylle omistettu Nuorvan laulu: »Jospa voisin, niin kuin kauan sitten, vielä kohti sarastusta kurkottaa!»

Kunpa teologian opiskelijat löytäisivät Nuorvan ja Mäki-Lohiluoman omakseen!

Juhani Huttunen

Nurinkurisen kirjallisuuden luettelo:

Annala, Pauli: Franz Pieperin käsitys jumalattoman vanhurskauttamisesta

Barth, Karl: Jawohl!

Elenius, Jaakko: Jumala armahtaa, minä en

Heinimäki, Jaakko: Uudestisyntyminen ja erottautuminen maailmasta

Hellsten, Tommy: Televisio olohuoneessa

Junkkaala, Eero: Eksegetiikan metodit ja hermeneutiikka

Kirjavainen, Heikki: Kirkkotekstiliien materiaalivalinnat vuosina 1974-1994

Korpinen, Sakari: Uutta voimaa Joogaamalla

Kylliäinen, Antti: Oikeudenmukaisuusteoria

Laestadius, Lars Levi: Harrasta viiniä

Lehtinen, Kalevi: Ikävöivä usko

Luther, Martin: Aabrahamin kansojen yhteys

McGrath, Alistair: Navaronen tykit

McLean, Alistair: Kristillisen uskon perusteet

Meller, Leo: Fiilaten ja höyläten

Paavilainen, Maija: Ydinkohdat

Rimpiläinen, Olavi: Naisen tuoksu

Ruokanen, Miikka: Antikristus 2000

Ruotsalainen, Paavo: Muutos lähtee minusta

Räisänen, Heikki: Tuomasmessu ja minä

Räty, Aku: Naulan viereen

Saarin, Esa: Suomalainen ahdistus

Saarnivaara, Uuras: Jeesus Jokinen

Siltala, Juha: Sisäinen sankari

Työrinoja, Reijo: Seurakuntapapin voimavarojen jakaminen

Valtonen, Olli: Maasta olet sinä tullut

von Wright, Georg Henrik: 100 erilaista seuraleikkiä

Zink, Jörg: Luomiskertomus

Maksamaton mainos:

Sanan säilä

KYYHKYSEN erikoisjulkaisu Sanan säilä on ilmestynyt. Sanan säilä on riemuvuoden juhla-julkaisu, jossa ei mainita sanaa riemu- vuosi kertaakaan.

Sanan säilä luvattiin tehdä, koska sitä varten myytiin mainoksia. Näillä paljon puhutuilla tuhatlappusilla ei kuitenkaan saa normaalia painosmäärää, joten Sanan säilä -KYYHKYSEN ei ole jaossa normaalilla tavalla, eikä sitä lähetetä automaattisesti kenellekään.

Sanan säilä on muutenkin melko erikoinen lehti. Siinä pohditaan TYT:n ja KYYHKYSEN merkitystä ja tarkoitusta. Nyt kuitenkin näyttää olevan niin, että TYT ja KYYHKYSEN saavat itse keskenänsä pohtia, mikä on Sanan säilän merkitys ja tarkoitus. Kehoitamme Teitä välittömästi hankkimaan Sanan säilä -lehden vaikkapa nimipäivälahjaksi numerosta: 09 - 631 591 (TYT:n toimisto). Ja ei muuta kuin puhelinlangat laulamaan!

Puheenjohtajalta

"Oi, sano i siili, olen tunteellinen siili"

Viimeisen varsinaisen TYT-vuoteni päätyminen hermistää. On luopumisen aika, aika tehdä tilaa uudelle. Mieleen jää paljon muistoja ja kasoittain kauniita asioita, joita tulen vielä kaipaamaan.

Ihmiselle on annettu ainutlaatuisen laaja kyky tuntea. Me tiedämme, mitä on ilo ja lämpö, onnellisuus, suru, viha, turvallisuus, rakkaus, ikävä, varmuus, epätietoisuus ja onnistuminen. Tunteiden esille tuomista pidetään kuitenkin usein kontrollin ja itsehillinnän puutteena, heikkoutena. Onko sitten parempi purra hammasta ja pidättellä kyyneleitä tai olla hillitysti halaamatta ystävää, vaikka yhtäkkiä tekisi mieli tehdä niin? Miksi tunteita halutaan usein tarkoituksella peitellä ja piilotella? Arvosteleeko joku lähimmäisiään sen perusteella, miten hyvin he pitävät itsensä tasapainoisissa kuosissa?

Jotkut tilanteet vaativat kylmää järjestelmällisyyttä, mutta asia on mielestäni toisin, kun ollaan tekemisissä ihmisten ja heidän tarpeittensa kanssa. Me arkailemme liikaa tunteitamme näyttämässä. Tunteiden ilmaiseminen vaatii kyllä rohkeutta ja luottamusta ihmisiin, siihen, että tulee hyväksytyksi kaikesta huolimatta, mutta samalla se vahvistaa rehellisyyden ilmapiiriä. Jokainen on joskus heikko ja jokaisella on siihen lupakin.

Yllättävien ja äkillisten tilanteiden edessä olemme puolus-tuskyvyttömämpiä kuin muuten. Teologille olisi kuitenkin tärkeää säilyttää tunnetason herkkyyden sekä empatian ja myötäelämisen kyky aktiivisina ja jokapäiväisinä työvälineinä. Mo-net tulevat hakemaan turvaa ja apua teologin olkapäästä vankasti uskoen sen vahvuuteen. Tätä vahvuutta meillä taas ei ole, ellei Luoja sitä meille suo. Yritetään käyttää lahjamme hy-vin!

Tämän vuoden aikana olen usein ollut keskellä kummallista tunteiden vellontaa. On ollut epävarmuutta ja kiirettä, mutta ennen kaikkea tsemppiä ja yhteispeliä. Vuoden lopussa suuri kiitos kuuluu hallitukselle, jokaisen persoonan omalle panokselle sen työskentelyssä sekä tytiläisten luottamukselle. Vuosi sitten kukaan meistä ei ollut valmis niihin saappaisiin, jotka meitä odottivat. Mutta yhdessä olemme saaneet oppia ja kasvaa tekemään osuutemme vuosituhannen ensimmäi- sessä hallituksessa omalla tyylilläämme. Kiitos ajastanne ja ajastamme!

Tulevaisuuden TYT-nimille toivotan jaksamista. Ymmärtäkää toisianne, uskaltakaa ottaa tunteita vastaan ja kertoa omistanne. Toinen toistensa tukeminen pitää järjestön koossa ja toimivana. Ja muistakaa nauttia opiskelu-vuosista, niitä ei saa jälkikäteen takaisin!

Kaisa Aitlahti
TYT:n puheenjohtaja

Keitä me olemme?

Kyyhkynen ei tietenkään pysty millään tavoin hahmottamaan, mitä identiteetti tarkoittaa, emmekä me tietenkään varsinaisesti edes halua tietää, keitä olemme. Eikä opiskelijoiden tehtävä ylipäänsä voi ollakaan miettiä yhtään mitään. Tutkivaa journalismia harjoittava Kyyhkynen on kuitenkin tehnyt nyt ison työn keksiessään, millaisia opiskelijoita teologisessa tiedekunnassa on. Tyypittelystä puuttuvat tavalliset ihmiset, koska Kyyhkynen tyyliin ei kuulu julkaista muuta kuin sensaatiomaisia paljastuksia, joita kaikkein mieluiten myös luetaan.

Tyyppi 1:

»Pasi», ikä 21 v. Masentunut

Pasilla on jo syyskuussa jalassaan veto-
ketjujulliset ruskeat talvikengät, joita ei ole
koskaan lankattu. Laukusta töröttää
sulkapallomaila. Hän saapuu Y30:n
ryhmään suihkunraikkaana ja hiukset
märkinä, mutta vaatteet ovat hieman
nuhjuiset ja likaiset. Opettajan jo toi-
vottaessa hyvään iltapäivää Pasi vielä
puhuu kännykkään: »...Justiisa. No
em'miä tiä, kato ku miä aatteli ottaa
maksalaatikon sulamaa nii ja kato sitte
miä aatteli' kattoo Salaatut eläämät, nii
em'miä tiä, em'miä saata lähtee...» Hän
on niitä makean siiderin miehiä, jotka
eivät pidä oluesta.

Tyyppi 2:

»Remes», 23 v. Savolaisrokkari

Remes on maaseuturock, jonka mieles-
tä Ismo Alanko on paras. Kukaan ei
tiedä, miksi hän opiskelee teologiaa.
Hän on koko vuosikurssin paras huu-
lenheittäjä, lupsakka savolaisrokkari,
jonka tervehti remesmäisesti huikkaa-
malla: »Perskutarallaa!» Hänellä on aina

sama vaalea farkkuliivi. Savolaisrokkarin
tietää aina siitä, että hänellä on ne ihan
aidot ruskeat mokkanahkaiset Sokos-
market-bootsit (hinta 395mk), joiden
solkikoristeen nahkaremmi on valahta-
nut kantapään alle. Hän ei huomaa, että
opettaja on jo paikalla, kun astuessaan
sisään ryhmähuoneeseen, hän ensim-
mäisenä kajauttaa: »Vetto teälähä haesoo
paska!»

Tyyppi 3:

»Kati» 24 v. Pyrkyri

Katin puhe on siistiä kirjakieltä. Hän
tahtoo menestyä, mutta ei oikein tiedä,
missä asiassa. Eikä sillä ole väliä, pääasia
on, että menestyy ja että on hyvännä-
köinen. Ehkäpä hän tahtoo luoda yliopis-
touraa tutkijana, fantasioissaan hän
näkee itsensä professorina, dekaanina tai
yliopiston rehtorina. Miksipä ei myös
opetusministerinä. Kati kiipesi yliopis-
ton hallintoon käyttämällä TYT:ä pon-
nahduslautanaan. CV:ssa on joka iki-
nen meriitti, ensimmäisenä lukion op-
pilaskunnan sihteerin toimi. Kati on
mukana niin monessa, ettei ehdi mi-
tään tehdä kunnolla, mutta eihän se ole

edes tarkoitukseen. Esillä oleminen
hivelee. Hän puhuu tunnin, mutta ei
sano mitään. Hänen puheessaan ei kos-
kaan ole yhtään mitään sisältöä, ja voi
olla, että juuri sen vuoksi hän pääsee
vielä pitkälle.

Tyyppi 4:

»Jukka» 25 v. Hiippakuntahöylä

Jukalla ja Katilla on paljon yhteistä. Juk-
ka ei ole kuitenkaan koskaan ollut kovin
aktiivisesti mukana TYT:ssä, mutta
jollain ihmeellisellä tavalla hän on luo-
nut suhteita jokaiseen Suomen evan-
gelis-luterilaisen kirkon tuomiokapitulin
ja kirkkohallituksen virkamieheen. Hän
puhuu kavereilleen piispoista ja tuo-
miorovasteista etunimillä olettaen, että
kaikki tietenkin tietävät heti, kenen kans-
sa hän nyt on istunut oluella, ja keneltä
paavilta nyt tuli tekstiviesti. Hän käy ka-
lassa ammattijärjestöjen johtajien kans-
sa ja lainailee piispalta jatkuvasti kirjoja,
mutta ei lue niitä. Jukka ei Katin tavoin
koskaan sano mistään mitään, koska
hän haluaa pitää aina taka-oven auki.
Hän luikertelee. TYT:n bileissä hän

vehtii vihaamista ihmisiä iskemällä rennon lipevästi silmää.

Tyyppi 5:

»Vähä-Sinkkilä» 21 v. Varusmies-pappi

Vähä-Sinkkilä on eteläpohjalainen tuleva systemaattikko, umpiluterilainen, joka päätti jo ennen pääsykokeita tehdä gradunsa Lutherin vanhurskauttamisopista. Hänellä on ollut salkku jo lukion ensimmäiseltä luokalta saakka, ja ollessaan isonen hän opetti kesäteologille Lutherin Sidottua ratkaisuvaltaa. Vähä-Sinkkilä valmistuu suoraan rovastiksi. Hän on jämpä ja asiallinen, mutta täysin huumorintajuton pikkutakkityyppi, joka vaikuttaa omaa isäänsäkin vanhemmalta. Vähä-Sinkkilän koko teologinen ajattelu kiteytyy sanoihin »samanaikaisesti syntinen ja vanhurskas». Notta näillä lakeuksilla ei pillkata Lutheria.

Tyyppi 6:

»Petteri» 27 v. Bisnesmies

Petteri on käynyt kauppiksen. Hän on toimitusjohtajana omassa yrityksessään. Petteri ihailee Jari Sarasvuota. Luennoilla hän lukee Kauppalehteä ja käytävillä hän jakelee sijoitusvinkkejä kuin armopaloja.

Hän kuuluu niihin, joita itse teologia ei kiinnosta pätjän vertaa. Jumalanpalveluselämän kurssilla hän puhuu fanaattisesti »kirkon tuotteesta, joka pitäisi vain oikealla asenteella ja strategialla markkinoida asiakaskunnalle». Esimerkiksi ehtoollisella tulisi olla valko- ja punaviinivaihtoehdot. Petterin mukaan asiakaskeisyys ja asiakkaan tarpeet ovat kirkon lähtökohta: on elettävä kysynnän ja tarjonnan mukaan, ja nyt ansioton rakkaus tuntuu menevän kau-paksi.

Tyyppi 7:

»Lyydia» 20 v. Tuomasmessulainen

Lyydialla on ruskeat kiiltävät hiukset, joita hän hiplaa koko ajan. Hän pukeutuu liioittelevan seksikkäästi. Luentosalissa hänellä on aina edessään kännykkä, Evian-vesipullo ja meikkipussi. Hän jauhaa purkkaa, ja Vanhan testamentin professorille hän sanoo Eks121 -luennolla: »Mitä sä äijä siälä mumiset?» Kaverilleen hän sanoo, ettei »sillai niinku opiskele teologiaa» eikä ole lainkaan »sil-lain kiinnostunut uskonnosta». Hänen mielestään kaikki Tampereen pohjoispuolelta tulevat ovat »ihan miälettömän suvaitsemattomii ja tylsii».

Tyyppi 8:

»Elina» 27 v. Funkku.

Elina käy säännöllisesti STI:n eksegeettisellä iltapäiväkahvilla. Aikanaan tähän fuksikurssin nättiin tyttöön kaikki takarivit pahikset kiinnittivät huomionsa, ja yliopiston avajaisissa eräs pari vuotta muita vanhempi rääväsuinen omien sanojensa mukaan tuleva tutkija yritti iskeä häntä. Elinalla on selkeä kutsumus lehtoriksi. Hän ei koskaan sano, mitä ajattelee, mutta ei myöskään tervehdi ihmisiä, joista ei pidä. Niille, joita (ja joiden ajatuksia) hän pelkää, hän hymyilee vienosti. Pappismatrikkeliin hän ei keksi itselleen muuta harrastusta kuin »äitinä oleminen ja lenkkeily».

Tyyppi 9:

»Miksu» 24 v. Huippuälykäs siviilipalvelusmies-kaappihomo

Miksu pukeutuu aina mustiin. Hänellä on hieman erikoinen musta takki ja leveäkärkiset kiiltonahkakengät, joissa on iso solki. Miksulla on eteenpäin kammatut hiukset ja otsatukka, jonka hän on geelillä liimannut otsaansa. Hän on lahjakas sosiaaleetikko ja hän puhuu hienostuneesti honottaen. »Täähän oli just tää Derridan idis, ett just tää strukturalismi oli just tää - ää.» Kuukaan ei tiedä, että oikeasti Miksu on ko-toisin Kuopiosta.

Tyyppi 10:

»Ritva» 41 v. Kaiken psykologisoiva kuoliaaksi ymmärtäjä

Ritvalla on aivan kammottava taipumus yrittää luoda jokaisesta peruskurssisiin kuuluvasta ryhmästä »aivan uskomatoman ihana kokemus, yhteen hiileen puhaltava tiimi», jossa jokainen kertoo luottamuksellisesti omasta parisuhteestaan. Vaikka kaikki muut vaikenisivat täysin omasta taustastaan, tahtoisivat keskittyä varsinaiseen kurssin aiheeseen (filosofia), Ritva kertoo, miten hän vielä tyttölyseon suihkussa ajatteli olevansa liian lihava, mutta nyt hän on avioeron myötä päässyt tästäkin paineesta eroon. Y10:n viimeisellä filosofian ryhmäkokouksella Ritva jakaa jokaiselle postikortin, jossa on kuvattuna hänen poikansa 4-vuotiaana laiturilla pylly paljaana sorkkimassa kepillä särkiä.

Tyyppi 11:

»Ville» 24 v. Easy Rider

Ville meni jo toisena vuotena yleisen

käytännöllisen teologian seminaariin. Hän tekee 60 opintoviikkoa vuodessa. Hän ei ota mistään paineita, ja kehuu päässeensä tenteistä läpi lukematta mitään. Tästä syystä hän ei tiedä teologias-ta mitään. Sen sijaan vakioveikkaus on verissä. Parasta huumoria on edelleenkin Kummeli. Rehellisesti ja vilpittömästi hän ajattelee, että pappi pärjää ilman teologiaakin, ei kai kenenkään tarvitse tietää enempää kuin rippikoulussa opetettiin. Tiedekunnassa hän ei koskaan niinkään tervehdi ketään, vaan rennon letkeästi vain huikkaa: »Justiisa joo ja niinpä niin!» Hississä hän naksuttelee koko ajan kieltään ja poistuessaan nyökkää: »Että semmosta peliä!»

Tyyppi 12:

»Pete» 29 v. Kehäraakki

Pete aloitti opinnot vuonna 1990. Hän on kaiken kokenut, tietää kaikesta kai-ken. Fukseja hän neuvoo: »No sen prof-fan heikkous just siinä ettei se oo oikein sisäistänyt metodia. Ja onhan sillä hy-viäkin juttuja, mutta ei se niinku silleen tajua, mistä Cupittissa itse asiassa on kyse.» Pete on opiskellut ihan käsittämättömän paljon ja hänellä on vaikka kuinka paljon opintoviikkoja, mutta hän ei valmistu koskaan. Martin päivän bileissä hän läimäyttää opettajiaan rempseästi selkään, ja juttelee kuin kelle tahansa tutulle, kunnioittamatta ketään: »No terve Matti mitä äijä TTU sä oot kova äijä!!!» Hän on riitaantunut melkein kaikkien professoreiden kanssa, mutta niille, joiden kanssa on vielä väleissä, hän esiintyy parhaana kaverina: hän terrorisoi professoreja kutsumalla itsensä kotiin päivälliselle itsenäisyyspäivänä tai soittamalla kannissa ovikelloa lasten nukkumanmeno aikaan. Kehä-raakkimme ärsyttää TYT:läisiä pelkällä hengitykselläänkin. Hänellä on ohuet pitkät hiukset ja risuparta leuan alla. Juuri hän on se, joka jumiutuu tuntikausiksi atk-luokkaan internetin chatti-sivuille, eikä välitä tippaakaan, vaikka jonossa olisi leegio fukseja, joiden täytyy kirjoittaa KH120:n pikkuessee ennen kuin atk-luokan ovet suljetaan. Hän on selvää Kyyhkysen päätoimittaja-ainesta, joka sammuu TYT:n bileissä vessaan.

Juhani Huttunen

Huom. kirjoituksessa mainitut nimet eivät ole todellisia, ja kaikki tyyppi-hahmot ovat täysin mielikuvituksellisia.

